

tum administratione quisque tenuerit ritus recipitos & approbatos adhibe. Quamobrem graviter peccant, qui eisdem emituntur: Si etiam contemnunt, vehementer herefici suscipi habendi sunt: Heretici vero si contendant & teneant, sine peccato omitti posse pro libito, vel a qualibet Ministerio mutari. Jure itaque metropolitae Apostolicae Sedis Missionarios illos impetravit, atque reprehendit; qui in Madrensi, cique finitimi Regnis, vel ex presumpta cuiusdam Episcopi dispensatione, aut propria auctoritate in sollemni Baptismi administratione omittebant infusiones, salivam,unctionemque, quod huiusmodi gentes antedictas ceremonias horrentur. Rite autem omittuntur durante dispensatione Apostolicae Sedis, quam ad imitationem suorum Praedecessorum, etiam Sanctissimus D. N. Benedictus XIV. ad decennium concepit, ut infra indicabimus.

CAPUT V.

Romanæ auctæ Catholice Ecclesiæ Ritus a superstitionis nota vindicantur.

Ritus superstitionis sunt, vel superflui sive vani, vel falsi, aut idiosyncratici, ut subiectum Novatores fateruntur. Romanæ autem auctæ Catholice Ecclesiæ, non probat, nec usurpat patitur ritus, qui ad unam ex illis ritibus superstitionis speciebus referantur. Nam ritus huiusmodi dannat, atque animarum Pastoribus præcepti & inculcat, ut circa sacras ceremonias populum christianum instruatur, ne ex eis falsiles fieri: atque omnes ex Ecclesiæ infinituione, & eo fine adhibe, quo ipsa ceremonialis ut præscripti, ea, que vere Deus revelavit, menti offerant, & ad Dei gloriam semper referuntur. Id legibus ritibus libere, quos Ecclesia probat, fit illico manifestum: quippe in eis nulla præscribitur aliud, quo ordinata & decens non sit, atque apta ad eam menti offerenda, que per ipsam Ecclesia præscriptare vult: nulla fuit præcepta, que ad Deum, ut supremum rerum omnium laetorem, non referuntur. Si ita ritus nostris expenderent Novatores, non aucto faciles essent ad damnandum distinxit acrocam Ministrorum vestes, cantum in plaudere, non vernacula lingua ulm in sacrâ liturgia, candelaram, surclature, lufram aquam, Agnus Domini, & que sacramentalia vocant, confectionem Ecclesiæ & Altarium, benedictiones, seu baptismos, ut vocant, Campanarum, & alia hujus generis. Sed videamus quam fuit hac in re incepit Novatores. Quis ignorat factas vestes ad gloriam deco-remque divini cultus pertinentes. In veteri testamen- to commendati? Videtur Exod. 28. 1. Reg. 2. Ne- que in Christi Ecclesiæ recente inventus esse, jure clamant. Nam Nazianzenus or. 2. *facerdotalem for- lam*, Conc. Laodicenam pfaffen Clericis orarium, & Eusebius E. C. 24, ex Pollicante Ephesiaco, Pontificale refert. *Verba hoc eu*, vitram fave laminam appellaram, quo Joannes Apostolus utebatur. Rur- us Stephanus ad Pontificem evecus, iustus, ut Sa- cerdotes & Levites vestibus sacris utebatur. Sie- bertus arguit Vandalos ad ann. 441. quia vestes fibi fecerant ex *sacris palliis*, & vestibus, familia de Genefico illorum Rege narrat Victor Vitensis. Sa- era vestimenta laudant Hincmarus, Ratherius Vero- pagis, Cyrilus Hierofolymitanus, apod Sozomenum

lib. 4. c. 24. aliisque. Extat præterea vetus pictura in cœmeterio Præfice exprimens S. Pii J. & Pallo- ris Presbyteri facia indumenta, ut videtur est apud Aringham Rom. Subter. Tom. 1. pag. 205. & Blan- chinum in not. ad Anafalatum. Clamplius quoque in disquisitione de dubiis emblematis sacras ves- tes delineat ex vitro orbiculo exatis, ut ipse op- nat, duorum Philipporum, qui Confuses fueru- am. 247. sedente Fabiano in Cathedra Peri.

Neque P̄l̄modian, & canica, que adhibentur, junxerunt. An non legimus apud Paulum ad Ephes. v. 19. *loquentes quibuscumque in psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes, & gallicantur in cordibus vestris Domino?* In que verba Hieronymus habet, sic cantus servus Christi, ut non vox canentis, sed verba placeant, que leguntur. Rursum quis ignorat cantum alternatum in Ecclesiæ a primis temporibus utripari ceperisse? Id Ignatius instituisse in Antiochenæ Ecclesiæ haberut in aliis Martyrum ab Ullero, & Ruinaethi editis p. 8. certificare Socrates Lib. 16. c. 8. Author vero q. ad Orth. inter opera Justiniani edit. Peironi p. 60. ait, retinendum in Ecclesiæ canum, quoniam movere animam ad ardorem cupiditatem rei, qua in can- tibus delletat, sedas motus, qui in carne excita- tur. Augustinus lib. 9. Conf. c. 7. Ambrosius laudat quad secundum morem Orientalium instituisse, ut psalmi, & hymni canentur, ne populus mar- roris ratio contabescat. Ut alia vero mittant, Lu- cians ipse in Philopatiro convictricis Christianis ad hymnos tota nocte decantandis vigilans. Et C. Plinius in Epistola ad Trajanum, de qua Tertullianus c. 2. Apolog. Eisef. lib. 3. c. 35. & Hiero- nymus in Chronico, refert de Christianis, quod so- liti effeni ante lucem concerne, carmenque Christi, quaq; Deo, diceret secum invocare. Adest nec clara fuit, ut Novatores in dubium revocare non possint. Ne vero abuso qui in huiusmodi cantibus occurritur virtus nobis vertant, scilicet necesse est, Romanam Ecclesiæ docere, horatricem Episcopos omnes, ut quadam fieri possit, abusus huiusmodi de medio tollantur. Hoc, inquit Bened. XIV. de Synodo Dioc. lib. x. c. 7. *Hoc procudendum ad Epis- copi officia pertinet, ut Synodalibus decretis Ec- chæstia & mysseracionem, quatenus in Diœcesis sua opus esse cognovisti, ad certas regulariterodigas, at que componas, ut corde fidelium ad pietatem ex- citas, non aures solas, scis si in theatris, inani- voluptate demulcas.* Videatur integrum caput, in quo Encyclica ab ipso edita ac tom. 3. Bull. n. 3. impresa laudatur, sibi deinde improbatorum eorum, qui sine necessitate, ac solo Ecclesiæ in canu fer- viendi fine exercitarentur: atque hominum cantum, aliquæ in Ecclesiæ tollerari afferuntur, que tolli non possent, quin Pastores, quibus populorum ar- mor ad manus suam utiliter gerendum maximene- cessarius est, eorum animas a se ultra abalienare, sibiisque molestias & offendentes sine causa pa- rare velle videantur. Porro in encyclica illa Epis- copis ditioris Ecclesiastice jubet, ut organo, a li- sisse nonnullis instrumentis retenitis, ex dum- matas ad Ecclesiastis coris eliminare stadiant, que theatraulis ludis potius, quam facies locis & actionibus concovenient evidenter.

Sed adjut, quorū pfallere, ac facias liturgias incognita lingua celebrare? Quid enim inde fructus

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

que antiquis Scriptoribus confit,

De thuriis usi pauca dicemus. Hujus rei exempla paulin in veteri testamento occurunt, ex novo vero Luce 1. & Apocalyp. 8. A que a Christians adhuc confundentur ignorare. Nam exploratum est, ex illis que de Orientalium ritibus disputaturi sumus, non Iohannem Latinos, sed etiam Orientales omnes pfallendo, ac facias perficiendo linguis, que vernacula non est, adhibere. Græci, Armeni, Syri, Chaldei, Copti, Æthiopæ, Orientales denique omnes ab antiquis temporibus lingua facia faciunt, que vernacula non est. Immo facile quoque ostendit potest, vel a primis temporibus id suffit in more positum. Nam cum Latina rautum, & Græca lingua universis sacra ficeret Apostolus arat, ac sequentibus inde temporibus, quis dicat in tota Africa Romano subditâ Imperio, Latinum Linguan, qua ficerat ibi bœvam, populo, plebeo suffit cognitam? att' notam suffit toti orientis Graecam Linguan, que generat in regionibus illis adhibetur? Aliud itaque est de privatis, aliud de publicis orationibus afferendum. Dicas de privatis loquimur, conuenient est, ut quoque propriis, ac nisi explorato idiomate loquaris, sed ubi de publicis agitur, fatus est publici ut ore, atque Ecclesiæ spiru duci, quam certo scimus nobiliori intentione dirigi, sublimioribusque verbis loqui, quam possit excoegerare universorum ingenium, vel eloquentia. Rursum semper fure in Ecclesiæ Pastores, qui ex officio explicare populo tenentur, que in publicis Ecclesiæ functionibus repræsentant, & fünt. Nec defuerunt Ecclesiæ causæ, que ad hanc fervendam disciplinam impulerint. Primum est, ut facilius unius fervetur, que linguarum varietate, ob maximam que inde sequeretur confusione, facile perderetur. Et sane que confusio non est, si omnes, qui Romanæ Ecclesiæ ritum servant, patrum fermontem adhiberent? Ubi tunc effici multa illa in facis com- munito inter Hispanos, Gallos, Germanos, Polonus, Italoque, qui in praesenti riget? Secunda causa fuit, quia vernacula lingue ob aliarum gentium in- curiositas mutationes, ac perpetue vicitudines suffit; in facis autem has novitates admittere non convenit, ob simpliciores, qui novitatibus facile turbantur. Atque hinc tercia quoque causa patet quia extor, quæ furent sacramonum librorum veritones, vix novitates, dissidia, erroreque caveri possent, que res palliis inde sequuntur. Haec itaque in facie fure Ecclesiæ, ut antiquæ, & que variationi non suffit lingua a ministris facere ferent, quibus tamen praeparet, ut Populis, quæ leitu sunt necessaria, ex- plicarent.

Quoad cereum usum, fat erit afftere, que Hieronymus aduersus Vigilantiam disputationib. 2. *Qui- cuunque accedit ceres, secundum fidem suam habent mercedem. Quando legendum est Evangelium, ascendunt lumina, iam sole rutilante, non utique ad fugandas tenebras, sed ad genua letitiae demonstrandunt. Unde & virginis illa Evangelica semper habent accessus lampades suas. Et ad Apo- stolos dicitur: fat lucis vestri premissi, & in- cerna ardentes in manibus vestris.* Itaque non ad fugandas tenebras tantum, sed intropum spiritualis luminis, & ad offendendum lumen nobis ex Evangelio datum, unde spiritualis letitia est, cerei adhibentur; & quidem ab ipsa Ecclesiæ inveniabili, ut ex Nazianzeno contra Julianum invecciva 2. affi- deretur. Baroniū ad ann. 418. hujus cerei usum Zofimo antiquorem fuisse, cum Anastasius, ac Liber Pontificis tradidit, confidit Zofimus, ut cœrus, qui accendi tantum solebar in Basilicis, benedicere, ac adhiberetur in Parochia. Acceditur Paschalis ceres ob memoriam resurrectionis Christi, Con- cil. Toler. IV. & ob Evangelicas fidet & gratia splen- dorem.

Super est nunc ut pacce dicamus de cerei benedi-

Et Agni imaginam praeferentibus, qui vulgo *Agnum Dei* vocantur. Hujusmodi imagines Agni ex cera pura & virginis confecte Symbolum habent. Agni immaculati Christi Iesu, qui absque illa conrageone ex Virgine prodit. Non immotatur in eorum demonstranda antiquitate, eti scimus Vincentium Bonardum, Gretserum lib. 2. de benedictione; alioisque quinto seculo antiquiora esse demonstrare; sat enim nobis est a pluribus faculti in ufo esse, atque a Summis Pontificibus follementer benedicti, ac maxima cum devotione a fideliibus fisci solere, ob Symbolum Christi Iesu, quod exhibet, & quia a Summis Pontificibus benedicuntur, ac fideliibus commendantur, ut ab Ecclesiæ preces benedictione eorum delatione ex Christo imperi dæmonis evagore se maximum aduersus demonum infidiles habere confidant prædictum. Si caustam institutionis, quam Baronius assert, expandalus, nil hac ceremonia institutione prudentius agere potuisse comprememus. *Christians*, inquit ille, ex *Bullis Etnico*, *quas parvulus suis fasciæ averterendæ causa appendebat*, occasionem *unippe* ut recenti *suplicatores Bullis*, sed *sacris insignient*, *superstitutione in Religionem mutata*. Hæc institutionis causa fuit, ne sis agnus vix illam intimam esse credimus, sed quidquid ex illorum delatione optamus, ex Christo, cuius pro se imaginem ferunt, & ex publicis Ecclesiæ precibus institutuimus ab ipsa ceremonia, ovinere confidimus. Quid in hoc superstitione est? Ecclesiæ fani hujusmodi infidili ceremonias ius a Deo concilium esse demonstravimus, atque aqua & lanca fuit ejusdem in hac institutione econtra. Maximum Ecclesiæ præsternit Romane tempore studium fuit, ut Behel. XIV, lib. xxi, de Synodo Dicentiana cap. 17. observetur, *nisi publicis offendibus* *scandalis consułtissimum aliquando remedium adhiberes*, *audens criminosi quidquiddam afflitionis alias subfinitas rectas celestis premio dignas*; atque ita Religionem imperiati ubrigavit, *lantiæque metamorphosis induita*, *quod improbandum erat immutavit*. Nemo non fuit, quid esset Luciferius, que ab Evaristo, ut feretur, *instituta*, manse Februarii celebrabantur. Ut autem probabili ferti opino, a S. Gelasio I. Pontifice Seculo V. prescripta fuerunt, *subrogata in ipsorum locis pia supplicatione*, *qua Feijo die Purificationis B. M. V. ab Ecclesia habetur*. Atque hinc alterius quoque ceremoniæ beneficiorum origo detegitur, & illius uero cum institutione, non etiam obiecto atque rectus auctus demonstratur.

Principia corum argumenta ad quatuor capita facie revocantur. Primum, quod ceremoniarum plebeaque ex Synagoga, aut ex Idololatria gente originem trahant. *Præterea*, quia, ut ostendit Claudius Ver, *velles*, *cerei*, *thura*, & alia id generis ex necessitate, vel ufo locorum primum fuerint usurpatæ, a deinceps veluti ceremonia habitæ sine institutione illa. *Deinde*, quod earum quanplurimæ ad agendum inferiorem. Dei cultum nullo modo conferant, adeoque inutiles sint, plures vero omnino falsæ, cujusmodi sunt illæ, quæ vel purgatorium, vel transubstantiationem, aut aliae, quæ dogmata significant, quæ ipsi refutant. Denique Idololatriam falso imperficiat ineffe purant in ufo & cultura corporalium imaginum, & reliquiarum, atque in Invocatione Sanctorum.

pre-

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

prehendendum ostendunt? An non utiles sunt cogitationes, quas in hominum membris existant? Nemo sane negat utiles esse Reipublica imagines, quæ antiquæ historias exprimant, quarum memoria regende republica utilis sit, & quæ res gestas designent illorum hominum, qui fuerint de eadem republica optimæ meriti, ut cives in aliis imitandis provocent. Cur ergo nullæ non erunt imagines, quæ hominum memorie offrant factis a Deo, sub certa figura apparente, sive per Angelos tuos humanæ formæ donatos, revelationes, aut collata humano generi beneficiæ, quecumque consideratione nostra subjiciunt Christianum Salvatorem nostrum, Matrem ipsius, sanctissime homines, qui nobis exhibent uera virtus exempla, qui non movent ad fidem illam profundam, pro cuius defensione subiere supplicia, quinque spem in nobis fuisse illius beatitudinis, quam ille divina gratia, velut latroni mercede, sunt confequant? Enim imaginum uisus, ut Romana Ecclesia præscribit. Videatur Tridentina Synodus tesi. 25. Illud vero, inquit, diligenter docant Episcopi, per historias mysteriorum nostrorum redemptorum, pietatis, vel alijs similitudinibus expressas, erudit, & contrarii populum in artificio fidei commemorandis, & assidue recollecti; tunc vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum pesci, nos solum, quia admontiorum populi beneficiorum & munerationum, que a Christo fibi collata sunt, sed etiam, quia Dei per Santos miracula & salutari exempla collatis fidelium subiunctionis, ut pro illis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam moremque suam componant: exercitantes ad orandum, ac diligenter Deum, & ad pietatem colandam.

Ajno vero imaginum cultum idololatriam effe, ideology illarum ulimi illibetum, quod ad idololatriam provocet. At injuria illi afferunt. Sacrum enim imaginum cultus, quæ ratione a Tridentina Synodo præscribitur, omni superstitionis suspicione caret. Nam haec mandat Ecclesia Patoribus, ut fedeli diligenter instruant, docentes eos imagines Christi, Deiparae Virginis, & aliorum Sanctorum in templis præsternit habendas, & retinendas, eti que debitos honores, & veneracionem impertendam, non quod creaturam inepta aliquæ in illis Divinitas, vel virtus, properat quæ sint colenda, vel quod ab eis sit aliquid pertendum, vel quod fiducia in imaginibus sit figura, velut olim fibat a Genitibus, que in Idolis summa collocabant, seu quoniam boni, qui exhibetur, referunt ad protopos, que illæ representant; ita ut per imagines, quæ ostenduntur, & carum quoniam caput asperimus, & procumbeamus, Christum adoramus, & Santos, quoniam illæ similitudinem gerunt, veneremus, id quod Conciliorum, præsternit vero secunda Nicene Synodi decretis contra imaginum oppugnatores sanctum est. Quæ cum ita se habeant, ubi est Idolatria, vel etiam superstitionis umbra in cultu, quæ Romana Ecclesia sacris imaginibus deferendum esse doceat? Hoc enim cultu, non imagines, non Diuinatatem, aut vüm aliquam, que in imagine figuratur, sed id venerant & colamus, quod imagines cogitendum exhibent; scilicet, Christum Dominum, Deiparam, Angelos, sanctissime homines, qui cum Christo in Cœli regnat; motuum autem nostri cultus in Deipara, in Angelis, familiisque hominibus, non est natura quedam proprietas

155

five conditio, sed gratia Dei, qua Sancti sunt & Deo cari, sed dignitas, excellētia, aut supernatura prærogativa, quæ a Deo exortantur, ac veneratio digni sunt. Quamobrem nostri cultus objectum, ut vocant, formale, et Dei gratia, atque supernum divine liberalitatis donum, quo sit, ut hac veneratio & cultus Deus ipse glorificetur, qui hac de causa gloriolas dicunt in Sanctis suis. Igitur cultus, quo Deiparam, Angelos, sanctissime homines venerarunt, ad Deum ipsum referunt, qui eo glorificatur. At veri Dei cultus superstitione caret. Item Tempora, & Altaria non sanctis hominibus, sed Deo dicuntur in honorem Sanctorum, quos ipse gratia & gloria sua honore dignos fecit.

Eadem ratione a superstitione vindicamus cultum, quo Sanctorum reliquias prosequimur. Ait Tridentina Synodus, loco supradicto: *Sanctorum quoque Martirorum, & aliorum cum Christo viventium sanctorum corpora, que vivæ membra fuerint Christi, & templum Spiritus Sancti ab ipso ad eternam vitam suscitanda & glorificanda, a fideliis veneranda esse*, per quæ multa beneficia a Deo hominibus praestantur. Colimus ergo SS. corpora, quod fuerint in lac viva Christi membra, & templum Spiritus Sancti, ut ait Apostolus r. ad Cor. cap. 2. v. 16. quodque ad eternam vitam suscitanda, & glorificanda fint, ac multa per ea beneficia hominibus praetinent. Quid vero est in hujusmodi cultu, quod ad augendum homini erga Deum amorem, ad vendendam fidem, & spem, & ad glorificandum Deum non referatur? In quo ergo sit etiæ superstitionis suspicio?

Docte propera Catholica Ecclesia in supra citata Synodo, *Sanctos una cum Christo regnantes orationes uas pro hominibus Deo offerre bonum, siue utile esse suppliciter eos invocare*: *& obsequia impetranda a Deo per Filium eius Jeum Christum Dominum nostrum*, qui solus nostrarum Redemptor & Salvator est, *ad eorum orationes, opem auxiliare conserue*. Nos hinc non suscepimus demonstrandum, *Sanctos cum Christo in Cœli regnare*, non nostrum precium confessio est, atque Deo nostras orationes offere; id enim pro certo habemus, & cum ex Scriptura, tum ex constanti omnium saeculorum traditione a nostris Theologis luculentissim ostenditur; id eorum invocationem omni superstitione carere denonstramus. Nam configere ad eorum orationes & opem, ob obtinenda a Deo per Jeum Christum Filium eius beneficia, non est eiæ divinam prærogativam, vel honorem, qui superstitionis fit, tribue. Ipsos enim speflamus ut homines Dei gratia celesti gloria præditos, ac edidimus Dei amicos confitimus, qui perfecta illa, quam habent, caritate ducti, pro hominibus Deo orationes suas offerunt, quæscam scit illa, quam Deum intendeant habent, tunis, tum nostras petitiones agnoscunt, atque ad impetrandum pro nobis a Deo beneficia per Filium eius Jeum Christum Dominum nostrum mouentur, dum supplicant eos invocamus. Hanc autem invocationem, non necessarium, sed utili duximus afferimus. In his autem perpicuum est, nos Sanctis hominibus in celis cum Christo regnabimus nec divinam aliquam prærogativam, nec indebetum honorem tribue, sed solidam considerare, Dei amicos celesti gloria donatos, qui, ut sacra litteræ describunt, sunt auctoritatem Dei, ei que serviant, ac pro nobis orant.

Nora. Ex iis, quæ diximus, abunde patet, injuria Novatores fanterium hominum cultum superfluitus accidere. Sed ut clarus pater quantum Romanæ Ecclesiæ superfluitus horret & abusus omnes, qui in Divino cultu occurrere possunt, paucis indicabo, quæ in eadem Synodo Tridentina propræcavendis abusibus circa facias imagines, Sandorumque cultum, stabili sunt. Primo itaque universim mandat, ut si qui abusus in has lantæ & futuras obseruationes interpretent, omnino tollantur. Itam nulla falsa dogmatis imagines, & radibus periculis erroris octagonem, præbentes statuantur. Quod si aliquando historias & narrationes Sacrae Scripturae, cum id indebet plibi expediri, exprimi & figurari contigerit, doceatur populus, non propter Divinitatem figurari, quæ corporis oculi conspecti, aut figuris exprimi posse. Secundo, ut omnis superfluitus in Sandorum invocatione, reliquiarum veneratio, & imaginum sacro usu solatur, omnis turpis queas clementia, omnis deinde laetitia veterum, ita ut proximi venustate imagines non pingantur, nec videntur, & Sandorum celebrationem, ac Reliquiarum visitatione homines ad conmemorationes, aque exaltantes non abutantur, quæ fusi dies in honorem Sandorum per luxum ac laetitiam agantur. Tertio præcipit, ut tanta circa haec diligenter & cura ab Episcopis adhucatur, ut nihil insinuat, aut præpostere, & tumultuaris accomodamenti, nihil probatum, nihil indeponetur appearat. Quarto denique, ut fidelius hoc omnia ferentur, hanc, nemini licere uero in loco, vel Ecclesia, insolitus potere vel ponendis curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse nova miracula, ac novas Reliquias recipendas, nisi eden recognoscendo & approbante Episcopo, qui finaliter de illi aliquid conpertus habet, adhibitis in confinium Theologii. Et alii p[ro]p[ri]e viri, ea faciat, que viriatis & pietatis consentanea iudicaverit. Quod si aliquis dubitas, aut difficultas abusus sit extirpanda, vel omnino aliqua de his rebus gravitas questionat, Episcopus antequam conuersores dirimat, Metropolitani, & provincialrum Episcoporum, in Concilio Provinciali sententiam expedit, ita tamen, nihil, inconsulto Sandissimum Romano Pontifici, novum, aut in Ecclesia hastenus inuictauit decretum.

CAPUT VI.

De Ecclesiæ Orientali Ritibus, conunque variatitate.

In superiori capite extiorem cultum, ritusque Catholica Ecclesia ab Hereticorum, qui in Occidente sunt, criminibus vindicamus. Nunc de Orientali Ecclesiæ Ritibus dicemus. Idque in tribus distinctis paragaphis: in primo Orientali Ecclesiæ universim determinemus, in altero Schismatistarum & Hereticorum, qui in ea sunt, tum Sectiones, tum præcipios errores indicabimus: in tertio vero varios, qui in Ecclesiæ Orientali sunt Ritus, expomemus.

Defribititur generativum Orientalis Ecclesiæ.

In Orientali Ecclesiæ ab Apostolorum arte Alexandrinus, & Antiochenus Antifites, post Romanum Puerensem, reliquis universi Orbis Episcopis honorare ac prerogativa preeminnerunt. Nam in Nicena Synodo omnia generalia prima, anno 325, celebrata, Canone vi, statutum fuit, ut antiqua confitudo leverante circa Alexandrinos & Antiochenos Episcopos, qui Summi Metropolitani appellati sunt. Leo autem Magnus circa medium V. seculi epist. 53, quæ est ad Anatolium, scribitu huiusmodi confitendum ex Apostolo Petro originem trahere. Neque id in controveriam recovari potest: nam explorata res est, Alexanderianum Ecclesiæ Apololum Petrum per Marcum, Antiochenam vero per seipsum fundare. Itaque cum Nicena Synodus definit, ex antiqua ab Apostolis oratione confitendum antedictis Episcopos reliquos impetrare, perficuum fit, præsumendum ac juriſdictiōnem huiusmodi, ex Petro Apostolorum Principe accipiente.

Ut in Concilio Niceno primo huiusmodi Antifites appellati fuerint summi Metropolitani, ita in primo Synodo Ephesina vocati fuerant Archiepiscopi, & in Constantinopolitanis prima Exarchi Dicteles. Tempore autem inter Constantinopolitanum, & Chalcedonensem Concilium intermedio, nuncupari ceperunt Patriarchæ, quod nomen ex Synagoga in Ecclesiam deduximus, primum in Theodosii ad Valentianum Imperatorem epibola, Leoni I. Romano Pontifici tributum fuit, ac deinde in Chalcedonensi Synodo Alexandrinus quoque, & Antiocheno Antifites. Is adhuc postea fuit Constantinopolitanus Episcopus, qui postquam in Haec Urbe Sedem suam Imperator constitutus, in magno honore haberit capit apud Orientales, ac confundendus, accendeat etiam Principium favore, ius Metropolitanu[m] Diocesis Ponti, Aias, & Thrase sibi usurpaverat. Deinde cum prerogativa Hierosolymitanu[m] Antifiti concessa fuit ob Apostolicu[m] Sedi honorem, quæ prima Episcopum habuimus.

Quamquam Patriarchæ Constantinopolitanus Alexandrino & Antiocheno posterior est, ne ipius Sedes cum Alexandrina & Amiochena comparari potest: & licet Romanus Pontifex diutius rejecerit Canonem Chalcedonensem, quo ei ipsi Patriarchicem conferbatur, nec nisi ab Innocente III. initio tertiecenti faciat, ut Patriarcha sit agnitus; tamen undecimo seculo vallisimam sibi juriſdictiōnem usurpaverat. Nam ubi se habebat Metropolitanos sexaginta quinque, Archiepiscopos independentes, quibus nulli subiecti erant Episcopi, triginta quatuor, & Episcopos sexcentum & plus, ut refert Leo Allatus ex Nilo Doxapatio Graco Scriptore. Sed everso deinceps Gracorum Imperio, ac refutatis, quas in Calabria & Sicilia Romano Pontifici usurpaverat, Provincias, valde impinguas est enim numerus. Ipsius enim juriſdictiōne subiecti sunt Episcopii circiter centum, quinquaginta, inter quos sunt vigintiquinque Metropolitanoi, quorum pleique suffraganei carent. Provincia, in quas juriſdictiōnem exercet, sunt quæ sequuntur. Asia minor,

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

Damasci. III. Cœpi. IV. Aleppi. V. Beryt. VI. Tripoli. VII. Bori. VIII. Ars. seu Prolematis. IX. Ladiicea. X. Apamea. XI. Arce. XII. Edessæ. XIII. Sarepta. XIV. Neapolis. Sed in Synodo Montis, &c. Libani die 30. Septembris 1736, deservuerunt Patriarchæ, in Maronitarum Diocesis in posteram ad effontanam redigentur, salve Reverendissimo Domino Patriarchæ Episcopa nonnullas titulares ordinandas potest. Videlicet I. Aleppi, seu Beros, & adiacentum locorum. II. Tripoli: hujus Pontificis territudo extenditur a Tripoli, & Jania ad Aram Balansam, Aradum, Orisophudem, Gabatian, Laodiceam, n[on]que ad fines Aleppi. III. Rybi & Batri: hujus juriſdictiōne extenditur in Diocesis B[ea]t[is] B[ea]t[is] Acies, Daralamari, & Regionis Bisariorum. IV. Heliopolis, seu Basileach, hujus juriſdictiōne extenditur in Diocesis Heliopolis, & Phanæthiæ Regionis confinio, & dimidio parisi ditionis Gazirensis, cuius caput Gaza, & Gaza. V. Damasci: hujus juriſdictiōne extenditur in Diocesim Damascenam, nec non ampliatur ad alteram dimidiem parisi ditionis Gazirensis, cuius caput ejus Ageton, complectens praeter Lajkontum Zucchorabam, & Zabbaran, VI. Cypris: hujus juriſdictiōne completur universa Insula illius Capella, ac præterea in Chœvre Regione habet Balaclauam, Berb-Schœbabam, carumque Villas, necnon Villas Cœstantie atque ad Pontem Beryti. VII. Beryt: hujus juriſdictiōne extenditur a Beryto usque ad Athanoram, & Giordam, & Algarbam, & Sciararam Mathana, & n[on]que ad Pontem Fluvii Cœdi, seu Tanyri. VIII. Tari, & Sidon: hujus juriſdictiōne completur Sidonem, Tyrum, carumque Villas, necnon Sapph-Baccam, Vallem Taine, & adjacentes Teny a Fluvio Tanyri, usque ad Sanctam Cruciarem Hierusalem. Non subscripti banc Diocesum distributionem approbamus. Datum in Sancta nostra Synodo in Monasterio Deiparae de Laelia die 30. Septembris 1736. Josephus Petrus Patriarcha Antiochia. Gabriel Sarepta. Simon Damasci. Abdalla Beryt. Elias Arce. Basilios Tripoli. Philiphus Lybre. Stephanus Batri. Gabriel Ato. Joannes Ladiicea. Ignatius Tyri. Gabriel Aleppi. Michael Panadis. Tobias Cypris. ¶

Jacobite quoque duorum Patriarchatum titulos servaverunt, Alexandrinii scilicet, ac Antiocheni: Alexandrinani vero Diocesum ita obtinuerunt, ut Orthodoxis & plures essent quodammodo, & auctoritate superioris. Nam ex quo Arabes Egyptum subiicerunt, omnes forte Graci profugientes vacuanum Alexandris Ecclesiam hereticis reliquerunt. Nativi Egypti ad Jacobitarum hereticum propensionem, eam ubique amplexi sunt, atque ita in Thebaide omnes Christiani eam intra paucos annos accepterunt. In Nubia & Ethiopia cum Sacerdos & Episcopos a Jacobitis ordinatis habent, Jacobites quoque intra unius seculi spatium facti sunt. Idem cum ex terci quodam jure Patriarcharum Alexandrinorum, Palæstinam sua ledi volent esse subiectam, Hierosolymis Metropolitanam ordinaverunt. Hanc autem præ reliquo felici, quæ vel omnino intercederunt, vel adhuc superlant, prerogativam habet Jacobita, quod Episcoporum non interrumptam successionem habulque conservat, ab illis Ordinatorum, qui in Ecclesia Catholicæ maximum impositiōnem accepere, quales erant Dioctorus, & Dioctori Successores. Ita quam-

quamvis heretici, & abscisi ab Ecclesia, validam ordinacionem habebant, cum impositionem maiorum accepissent ab Episcopis legitime prius ordinatis. *Natura* *et* *enim*, inquit Renaudotus, diff. de Patriarcha Alexandrino, *pulsi Diocoro, Orthodoxo* *eius loco Patriarchas constitutos*, quo *Jacobis pro inclusis & predonibus habent*. *Illi defunctorum, eius sequentes Timotheum Aelurum subfisturunt*, qui occiso Pratorio, *Cathedram occupavat* & *ejusdemque & regitatus sub Basilio tyranno, & Zeno*, qui Diocorans favebant, *cum per viginti annos retritus, secundum Severi & aliorum Jacobitarum sententiam*. *Timotheo Petrus Magus, Abbanus, Joannes alter, Diocorus junior, Timotheus, Theodoreus, Petrus Damianus, Anaphorus, Andronicus*, & ceteri, *aque pars Beniamin, cuius anno duodecima, Iesu Christi, 640. Alexandria ad Arabibus capta est, favebant Benjamin eisdem, & in Monasteriis latitauit, regitatus est Stal sive, que omnia, pulsi Orthodoxi Graeci, & ipso Gregorio Patriarchi, qui Constantinopolis fugit, Ecclesiasticae auditoriae obtinuit*. Ut autem circa eis ea, quam fide explicacionis in historijs Patriarchali Jacobitarum Patriarcharum & Diocororum ad Benjaminum, ita quoque certissima est boidernorum Alexandrinorum Antiphontis ex eadem sedis, ad Benjaminum usque successo. Hec notanda esse censu, quod paucis ab hinc annis litera a quadam Missionario ex Egypto seritatis legem; in quibus afterbare Coptos Jacobitas legitimis Episcopis carere. Hactenus dicta perspicua demonstrant Jacobitarum Patriarcham Alexandrinum secundum Diocoros, auditorium Chalcodenorum Synodi ex illa Sede pullo; Graecum vero Orthodoxos Patriarchis, qui post Proterion, in locum Diocori suscepimus, in eadem Sede fuerunt. Licer enim pullo ab Arabibus Gregor. anno 640. ut supra ex Renaudoto adnotavimus; Graci per annos nonaginta non habuerunt hanc Patriarchalem dignitatem; eam tamen iterum obtinente anno 780. argue deinceps suos quoque Melchites Patriarchae haberent; quorum legitimus successor est Graecus, quem supra diximus in Urbe Cahira Seden tenere Patriarcha Jacobitarum vocatur quoque Patriarcha Cophoriam, licer nonem Copari, non sciam, sed ratione indicet, quia Coptica lingua facia celebratur. Ejusdem jurisdictionem, tituli, quibus a suis donari solet, defigunt. Hos ita exprimit. *Pater N. Sandilios Archipiscopus magnus Urbs Alexandriae, & Ptolemaea Babylon, & Nomorum Egypti, & Iherusalem Pentapoliisque Africane, regionique Ethiopia & Axumitarum, Nubieque, & Macareo, regionisque superioris*. Horum explanatione vide apud Renaud. diff. cit.

Jacobite habent quoque Patriarcham Antiochenum, quem ut legitimum Severi successorem agnoscunt omnes Syri Monophysites. Illus amplissima auctoritas est, vocaturque inter eos *Papa Orientis*. Plures Metropolitanos, Episcopi, ac Monachii bene multi sunt eidem subiecti. Inter Metropolitanos, seu Archiepiscopos, recentur Hierofolymitanus, Damascenus, Edesiensis, Cyprus &c. Pratorum hos habebat etiam olim sive auctoritas subiectos alios secundi generis Patriarchas, quos Catholicos appellant, quorum alter Perdis, alter Armeniae Patriarcha dicitur: Sed si jam a longo tempore nullum

in eo iurisdictionem agnoscunt, ac tangam super mi Armeni gentis Patriarchas habentur.

Armeni non minus ac Jacobite late diffusi sunt per Orientem, immo corum plerique sunt etiam in Occidente. Sunt enim in utraque Armenia, maiore scilicet, atque minore, in Perdis, Mesopotamia, Palæstina, Georgia, aliisque bene multis Orientis Provinciis. In Occidente vero prater eos, qui commerci causa in variis locis degunt, quamplurimi sunt in Ruffia Polonia, eique finitimi Provinciis. In Oriente ab anno fortasse 50. ex quo propriam etiam sumunt, duos antedictos Patriarchas five Catholicos habent: anteas enim ex Cariensi Antiphontis Metropolitanum accipere solebant. Prioris sedis est Ararat majoris Armeniae Urbs, sed refusa solet in Monasterio Etzniw, claque parente viginti sex Archiepiscopi, Episcopi vero septuaginta quinque, ut ex testimonio Ucalci-Armeni Episcopi, illius Patriarcha Vaticani, qui id Ricardio Simonis narravit Parisis anno 1570. referit Brunus differt. 10. que est de Liturgia Armen. art. 1. Alter maner Cis, que minoris Armeniae Urbs est; se precepit Episcopis circiter triginta. Priori habet Episcopos, five Patriarcha Constantinopolitanus ejusdem gentis, huius vero Hierofolymitanus, & in qui Aleppi resedit. Illos quo dixi, Schismatis sunt. Sed habent quoque Armeni Orthodoxos Episcopos. Qui Aleppi sedem habet, sed modo virande perfectio causa in Monte Libano communitate, Patriarche titulum, ac jurisdictionem habet. Plures ei subiecti sunt Episcopi, inter quos adest Eddessi Episcopus, qui nunc Roma maner. Qui in Ruffia, Polonia, arque his finitimi locis degunt, Catholicio Archiepiscopo subiecti, qui Leopoli resedit. Et prater Archiepiscopum Naxlavenum, qui a quattuordecimo saeculo deinde semper solet ex inclito predicatorum Ordine, quinque iis praediti, qui Austro Bartholomeo Parvouciu[m] Ordinis, Joanne XXII. Ecclesiam regente, cum Orthodoxa Fide latitudinem quoque ritum sustentare, ut 6. 3. hujus capituli expressum: plures alii Armeni Catholicoi sunt in variis Provinciis, qui Latinorum Missionarios cura concorditer sunt, quorum opera Catholicam Idem suscepimus.

Alii quoque sunt in Oriente, qui Patriarchs habent, quos Catholicos vocant. In Mingrelia Graecis Schismatis Patriarcha resedit; quem Catholicum vocant, cui Episcopi aliquo subiecti sunt, quos Principes ex Monachis, feligere solet; qui Beri nuncupantur.

At celebrior est Patriarcha, qui eodem nomine dominatur apud Chaldeos. Nestoriani ex Romano Imperio puli, ad Perfarm limites, aut in eorum Provinciis fedes fixerunt. Hinc post annos fatis multos, cum Ecclesiam Seleucie Parthorum invalident, que quidem ex nuper instituta sub Julianiano Catholico dignitate novam auctoritatem consequtata erat, eam fide religiosis Cathedralm primariae effus voluerunt; atque inde nullum majorum titulum, quam Catholici Seleucie, & Ctesiphontis Patriarchis suis veteribus attribuerunt. Huiusmodi Patriarcha, qui deinceps apud Mesulam residenzia confundit, quindecimo saeculo tamam, ac raro vastam jurisdictionem exercebat in Asyria, Mesopotamia, Chaldaea, Perdis, ac etiam in Indis Orientalibus, ut tredecim Metropolitanos, & Episcopos bene multos ibi subiectos habebat, ac tercentum mille recenteriorum,

quae eidem obtemperarent familia: ut scribi Petrus & quoque & ipse vocatus, ex ilimatione ac numero Sirota in expositione Fidei, & tractat de dogmas Chaldaeorum.

Is enim hac de Nestorianis corrumque Patriarcha eodem in libro scribit. Nestorianorum autem Patriarcha Ecclesie Babylonis p[re]t[er]ea, ejusque recentioris locus est Monasterium ad oppidum Mosul, in viciniis antiquae Ninivie, ut ajunt, subiectum. Diffidens inter se Jacobite, atque Nestoriani odio implacabili; sed Nestoriani, numero arque opibus praestant, quorum ad trecenta millia, & amplius domorum recentur: claque famili Jacobitarum numero octoginta milia non excedunt. Itaque Patriarcha Nestorianorum amplissima est auctoritas, easque in Indiae se extendit. Nam Chaldei, qui Goz, Cochinchina, Angamala, atque in India s. Thomas ante adventum Patrum Societatis Jesu repertabantur, omnes pariter professione Nestoriani obedient Patriarcha Babylonis. Nunc quidem magna eorum pars, studiis diligenter Jesuitarum, ad Ecclesiam Sanctorum Catholicam reverta Summum Pontificis colit. Defuncto super Metropolitanu[m] Chaldeano, successorem ab Apololice Sede suscepit Archiepiscopum Augustanensem a Clemente VIII. ex Societate Iesu ordinatum. Aut Pontificatum Iulii III. nonne huius Patriarche ignoramus? neque nostris suffit videtur: neque de ipso, neque de Chaldaeorum natione mentionem ullam factam suffit in Pontificis Romanorum monumentis reperiuntur. Sedente vero Julio III. cum nonnulli ex Chaldeis Nestoriani se ab chiedenti Patriarche subficiantur, dereliquant Neostoriani heresi, in communione venientes Catholicae Ecclesie, illis Summus Pontifex, ut postulaverant, Patriarcham ordinavit, euendum quem ipsi hac de causa legaverant, Simonem Sulachani ordinis Sancti Pachomii Monachum. Is cum Patriarchali pallio, atque titulo Patriarche Aſſyriorum Orientium ad suos redit; & Clares, five Canem residens, Archiepiscopos, & Episcopos, ac Sacerdotes quamplurimum ordinavit. Sic igitur Chaldaeorum nuntiunt, atque Ruthenos, quos supra nominavimus; sed etiam Graecos & Albaneos, qui in ditione ecclesiastica, & in reliquo Italiae partibus, ejusque infusis adjacentibus, five orti, five aliunde adveni incolae concurrant. Illic scilicet, qui graffantibus jambus jambus per totum Orientem, tum barbarorum infidelium immanitate, tum etiam Schismatis corum perfida, ex Graeca, Egira, Albania, aliisque regionibus, ad Ialiam, eique adjacentes insulas, ranquam ad fidei, & tranquillitatis portum con fugientes, ibidem sedes ac domicilium collocaverunt, & tam ipsi, quam eorum filii Graecorum mores, instituunt, ritus & confutundines a Graecis progenitoribus sibi traditis studiis, enique servare pergunt; ita tamen ut debitan Romane Ecclesie obediunt ac devotionem omnino proficiantur. Ut is p[re]t[er]ea sive misitri, a quibus iuxta proprium rituum sacramenta recipiant, & ne ad Schismatis Episcopos pro ordinatione cogantur con fugere, Clemens VIII. anno 1595. confititur. Rome habendum est Episcopum Graecum Catholicum, qui Graecos Episcopos Latini Italie, & adjacentium insularum subiectos, iniiciat. Clemens vero XII. anno 1735. ut Italo-Graecorum in utraque Sicilia commorantium rebus commodius consuleret, alterum ejusdem Graecii Episcopum in Seminario Corinto a se in Calabria erecto, propter Graecorum huiusmodi ordinatio[n]es, manere iussit, quorum laudissimum institutum

tum: confirmavit, & innovavit S. M. Benedictus, & dignitatem & potentiam. Itaque perspicuum est, Nefforium ejusque Seclatores erroris propagare, quem Summus Pontifex Calestius, & Ephesina Synodus damnavit. Clarissimus Aescenarius in Bibliotheca Orientali alias Nefforianorum errores recenset, quos nos de Sacramentis agendo indicabimus. Unum vero prosterre non possumus, scilicet, eorum plerisque negare originalis peccatum, quem erroris veritabile est a Theodoro Moplietensi mutuisse, quod in maximo honore apud Nefforianos habeatur. II sunt magis precipui Nefforianorum errores. Errant præterea cum Hæreticis omnibus, quod Romanus Pontificis primarum negant, atque Orthodoxæ Ecclesiæ auctoritatem contemnunt. Nicenam Synodum primam, ac primam Constantiopolitanam prolegimus habent, sed præter viginti annos, qui a Nicena illa conditi fuerunt, eidem perperam tribunt canones omnes, qui in canonum, qui Aræbici vulgo dicuntur, collectionibus reperiuntur. Rejecimus primam Ephesinam Synodum, & Concilia omnia generalia, quæ deinceps, tum in Oriente, tum in Occidente celebrata sunt.

Qum non adeo facile sit, errores omnes determinare, in quos Orientales, postquam ab Apostolicæ Sedis communione secessi sunt, vel superbi, & erroris spiritu duci, aut ignorantia, considerant, eos unice explicando sulpitius, qui proprii fini cuique lucte, ac magis precipui Schismatistarum autem Secta, qui in Oriente occurrit, ad tis facile revocantur, scilicet, Nefforianorum, Jacobitorum, & Photianorum. Nefforiani a Nellozio nomen, errorisque mutuari sunt. Precipue errorum error in eo sit, ut negent Beatum Virginem effi Dei Matrem, quod in Christo Dominus duas inesse personas facit; alteram hominis ex Maria Virgine nat, alteram vero Dei Filii ex aeterno geniti, qui in homini ex Virgine nato veluti in Templo inhabebat. Hinc ajet, Beatum Virginem Christiparam non vero Deliparam appellante, atque unionem Dei, & hominis in Christo esse, per voluntatem conjunctionem, & dignitatis participationem, non secundum naturam, & personam. Hujusmodi errore, qui dannatus fuit in prima Ephesina Synodo anno 431, docuisse nevera Nefforium, ac ipsius Seclatores tueri, ei liturgias aliquippe Nefforianorum libri facili demonstrare possunt, et contra Basnagium, aliquippe Novatores, qui Nefforium, ejusque Seclatores ab omni errore vindicare contendunt. Vide Liturgiam, qui celebatur quinque in anno, scilicet, in Epiphania, in vigilia S. Jo. Baptiste, in vigilia Doctorum Graecorum teria quartæ Hebdomada supplicationis Nivives, & in Paschate. Exscripte porro (iam Liturgias antiquas apud Nefforianos præter codices manuscriptos, reponimus. Autores Syri, atque inter eos Hæretici, qui eam reconserunt, ut etiam Euthylenus eius meminit, inquit Renaud, non ad hanc Liturg. In ea autem haec leguntur de Dei Filio: Semetipsum e-similioris, & similitudinem seru accepit, hominem perfectum ex anima rationali intelligente & Immortalis, & corpore mortali hominum, & coniunctis illis fibi, univixit secum in gloria, & tepejate, & honor, ex natura sua possibiliter. Videlicet etiam Nefforianorum libri. Elias Catholicus, ex nomine tertius, in expositione Fidei, quam scriptis, cum ejus Metropolita Nifibens, & in disputatione cum Viziro Abulkacimo, & alio opere ait, Verbum Eternum productum a Sapientia Creatoris, quod Filius appelleatur, cibae una Personam trium, habitavit, seu illo ipsum est, dominus auctus ex Maria Virgine, mediante potentiam intellectus, unitusque illi ejus per unum potestatis, benevolentie, voluntatis, bonis, & representationis. Ita etiam Ebnetis, Amris Marthei Filii, & aliis fere omnibus, quorum scripta ad nos pervenerunt. Denique videatur Lectionarium Perfectum ad utrum Nefforianorum, ubi haec verba equaliter & facilius Deo, explicantur, secundum honorum, &

hanc

hanc causam, tum quod divinam naturam trium personarum videatur indicare possibile esse, a Feliice III. Romano Pontifice improbatum, ac plurimes deinceps ab Apostolica Sede damnata fuit.

Inmo & eorum quoque interpretatione rejesta sunt, qui non ad tres divinas Personas, five ad divinam fidem communem naturam, sed ad solum Filium Trium illud revertere contulerint. Videatur quod ratione rem narret in Encyclica ad Missionarios per Orientem deputatos Benedicti XIV. n. 19, ubi haec habet: Cum Petrus Paus, cognomento Grapheus, fautor hereticis Apollinaritarum, qui Teopachites appellantur, auctus fuisse Trifagio haec verba super addere: Qui crucifixus est pro nobis: facti sunt commemorari Theodosius Lector lib. i. Colle Ganeorum, & cum nonnullis Orientis Ecclesiæ, ac postfusum Syrom, & Armenorum, opera cuiusdam Jacobi Syri, teste Niphophorus lib. x. c. 52, additum hujusmodi recipiunt, haud prætermissi, Romani Pontifices, pro ea, quam in filiibus adhuc confieverunt, vigili cura & follicinibus inolecentis errori se opponere, factamque Trifagio additionem intercedere, rejecientes interpretationem, qua, Trifagium ipsum referendum ad solam Filii personam, non vero ad tres Divinas personas, omnem erroris suspicionem adimi jaebatur; tum quia periculum semper adherendi dogmati heretico; tum quia humana mens presumptuose ad solum Christum referre minime potest. Hymnum ab Angelis in honorem Sanctissime Trinitatis decantatum, sicut Lupus recte expedit in notis ad Can. 8. Tullianum, ubi, poitquam resulerat, a Felice III. & Romana Synodo damnatum fuisse additionem Trifagio factam, ita subdit: Hymnam sibi Divinis Trinitati & Sanctis semper Angeli adueniatur, Ecclæsa ex ipso Deo ex eisdem Sanctis Angelis in puro laudato traditum, malorum Regia Urbi impedimentum depulsione conformatum. ac in eodem sensu ratione comprobatum a plena Synodo Chalcedoniensem, constanter afferant, (loquitur de Episcopis tum in predicto Concilio congregatis, tum de aliis additamentum Trifagio factum reprobantibus) humana presumptionem non posuisse ad solum Christianum distinxiri. S. Gregorius VII. eo tempore religiosi audio ipsam additionem improbat in sua epistola 1. lib. 8. scripta ad Archiepiscopum, five Patriarcham Armenorum. Idem prædictus Gregorius XII. in nonnullis suis epistolis datis in forma brevis ad Patriarcham Maronitarum die 14. Februario anni 1457. In Congregatione autem Propagandæ fidei, habita die 30. Januarii anno 1735, cum examini subiecta fuisse Armenorum Liturgia, atque inter cetera accusationi disputatione suffit expensum, utrum additio inducta Trifagio tolerari posset, ob indicata causam, quod illa ad solam Filii personam relationem habere posse videbatur: respondunt fuit id non esse permittendum, additionem omnino expungendam.

Syri hac unica additione in Liturgiis erroris designant aut erroris faltem suspicionem produnt; & Egyptii vero addunt etiam expresse post unionem in Christo unam tantum inesse naturam. Et Armeni a misendo cum vino aquam in Missa abstinent, ne duplicitum in Christo naturali sacerdotio videantur. Hic particulæ nonnulli Armeni Doctores, plures alios errores addiderant, ut videre eti apud Gal-

Antoine Theol. Mor. T. II. P. II.

num, alioquin, ex eis nonnullis quos de Sacramentis agendo indicabimus. Jacobites omnes tria priora generalia Concilia suscipiunt ac venerantur, scilicet Nicenum primum, primum Constantinopolitanum, & Ephesinum primum; reijicunt vero, atque damnant Chalcedonem Synodum, & quocunque deinceps celebrata sunt Concilia cum in Orientali, tum in Occidentali Ecclesiæ. Nonnulla quoque idei dogmata, que in Conciliis in Occidente celebratis definita sunt, eorum plerique respiciunt, sed errores hujusmodi violenter potius a Photianis religiis orientalibus communicati.

Schismarum Photianum dicitur, quod nonno Ecclesiæ facculo, Patriarcha Constantinopolitanus Photio, exsperit, ob diffidium Latinos inter & Grecos, circa processionem Spiritus Sancti a Patre Filioque, & additionem partis Filioque in Latina Ecclesia, Niceno Symbolo factam atque ab Apostolica Sede deinceps probaram; licet abdolatum non staret, nisi fab Michaelis Cerulario circa annum 1054. Constantinopolitanus deinceps Patriarcha alios quoque tres Gracios Patriarchas in Schismâ errorique traxere fuos. Precipui Photianorum errores sunt, qui figurant. Primo, negant Romanum Pontificem esse visibilis totius Ecclesiæ caput, cui Pastores omnes subesse debent, ac Concilia omnia respiciunt, & damnant, que in Occidente celebrata sunt. Secundo, licet latentem Spiritum Sanctum esse Deum, ac Personam a Patre & Filio distinctam, qui procedat ex Patre, negant tamem etiam ex Filio procedere, ac Ronanam damnant Ecclesiam, quod Symbolo particulam Filioque addiderit. Tertio, negant dari Purgatorium, & iustorum animas, quibus nihil Iudicium superferit, ante extremi iudicij diem dare Dei visione donari. Quarto, licet futuram esse uxori libellum repudi, & ad alias nuptias transire, atque adhuc Matrimonium dissolubile esse credunt. Quinto, eorum plerique negant, formationem eis peccatum. Sexto, in eo quoque nonnulli errant, quod tertias & quartas nuptias pro illicitis omnino habeant; nec defunt, qui nuptias licitas eis credant. Alii eundem errores in eo confundunt, quod Latine Ecclesiæ disciplinam, que can Gregorii non conferunt, contemnunt, atque tanquam illicitam & malam detectentur. Atque itaque, primo, Latinam Ecclesiam errare, quod Eucharistiam in Azymo concurat, & quod eismodi pane perficie potte credit: Secundo, quod Sabbathum jejunem. Tertio, quod Eucharistiam sub unicæ tantum specie Laicis administreret. Quarto, quod Confirmationem a Baptismo sejnat. Quinto, quod Confirmitus & sufficiat ultimam tamquam licitem permitat. Reprehendunt etiam eandem Ecclesiam, quod a Separatione ultime ad Pascha in sacris officiis omittat Alleluia, & quod Ritus alios, qui Gracis conformes non sint, adhibeant, & proberet. Inmo non deferre inter eos, qui vel baptizatos a Latinis sine trina immersione, iterum baptizantes effe docerint, vel latenter uelas esse, trinam in baptismō immerzionem omittere, crediderint. Plures quoque inter eos in Palamitatum erroris abierunt, qui docent, particulae Divinitatis, & divinitatemque ipsam aliquam inter ea quæ evidenter, videbire possunt, recenseri, ut ait Paphiopolis in Prenot. Mydag. resp. 2. fect. 5. pag. 114.

De propriis Orientalis Ecclesie Ritibus, eorumque varietate.

Quamquam in Ecclesia Orientali plures sunt Scripturae, quae a multis saeculis, à Romana Ecclesia separatae, nullam cum ea communionem habuerunt; tamen circa exteriores Deliculam illuc plurimam, eamdem cum Romana Ecclesia doctrinam profundent. Omnes enim Ecclesiae auctoritatem agnoscunt Ritu inveniuntur; ac ea praincipiis quod ad disciplinam pertinent: Omnes septem Sacramenta admittunt: Omnes Sanctos invocant, Anglosque, ac tum eos, tum eostudem reliquias, & imagines cultu aliquo prosequuntur: Omnes dies festos & jejuniu feruant, ac ex preceptum ab Ecclesia ciborum delectum: Omnes missa Sacrificium admittunt, quod propriis induti vestibus Sacerdotes celebrent: habent omnes Monachos, qui caffitare voleant; nec illa Sedla est, que calibus Episcopos non habeat. Quia quidem fatis supererunt videtur ad concordium novitatis & fallitatis hereticos illos, quos superiori capite nominavi. Differunt autem a Latinis Orientalium circa Sacra Ritus disciplina; primum ratione Lingua, quam in sacris celebrandis officiis usurparunt; deinde, quod Orientales propriae liturgias habeant, ac propria Euchologia, quae ceremonias in Sacramentorum administratione adhibentur, in nullis a Latina Ecclesia diversas, preferant. Prateret in ordine divinorum officiorum, quae ab Ecclesiasticis recitantur. Item ratione discipline circa jejuna Denique ex orientalibus a Latinis differunt, quod juxta eorum disciplinam simplices Presbyteri unicam & virginem uxorem habere possint, quam unitate factorum Ordinum sacerdotium duxerint.

Prima ergo omnium antiquissima Ecclesie divisio est in Latinam, & Graecam. Haec autem non auctoritate ortum habuit, quam ex lingua, qua sacraria officia celebrarentur. Latina non solum Romanam & reliquias Occidentis Ecclesias, sed etiam Africam, quae eadem ac ita uterantur lingua, delegat. Graeca vero omnes Orientales Ecclesias complicitur, quibus, si paucas excipias, quae Syriacae fortasse celebrabant, & Aegyptiacae, Graeca lingua communis erat. Quia de causa Orientalis Ecclesie ritus unius verius Ritus Ecclesiae Graecae appellari solent; que omnes origine Graeci reputantur, licet mutatione aliquam subiecti, postquam alia lingua sacra fieri coepit. Ecclesia Armenia, quae a Graeca Cesarea Ecclesia cum Episcopo disciplinam acceptaret, initio quinto saeculi, tum facia Biblia, tum alias ad sacram disciplinam pertinentes libros propria lingua scriptos habere, ac in sacris peragendis usurpare coepit. Arque eadem lingua, quae vernacula non est, sed totius tamum cognita, etiam nunc Armeni utuntur. Circa finem ejusdem saeculi, cum Nestoriani, omnes prope Mesopotamic Ecclesias occupassent, quoniam Graeca lingua illa, illam quoque in sacris officiis celebrandis omiserunt, Syriacae sola uia ceperunt. Cum Arabicu ubique pannis obtinuerit, ita ut ioli Eritridi Syriacae, & plebs illitterata, immo Ecclesiastici ipsi, non, nisi adhuc studio, Syriacam Linguan intelligenter, ea tamen ratio tantu' visa non fuit, ut antiqua consuetudo aboleretur,

& vernacula sacra fierent. Unde hucusque apud Ecclesias omnes Nestorianos & Chaldaeos quoque Catholicorum, non aliter, quam Syriaca celebrare solent. Immo cum Nestoriani a quinto saeculo plurimas in Persia Ecclesias fundent, ubi Syriaca lingua eius nullus erat, eam tamen in sacris celebrandis retinuerunt. Plebi tamen ita consulerunt, ut lectionaria, quibus Episcopi & Evangelia de circulo anni continebant, Persice interpretata essent. Eadem lingua usi sunt, atque utuntur in aliis, quas in Tartaria, & Pusiana, & aliis Indiarum Orientalium partibus habent, Ecclesiis. Syriacam quoque Linguan adhibere coeperunt Jacobites quoque, postquam Antiochenum sibi usurparunt Patriarchatum. Licer enim verisimile sit, nomullas in ea regione sive Ecclesiis, que Syriaca lingua uterentur; tamen explorata res est, IV. & V. saeculo Antiochenie grace celebrare conseruuisse; atque constat, quas hujusmodi Jacobites habent Liturgias, ex Graeco in Syriacum sermonem esse translatas: quippe in iis plura Graeca vocabula occurrant, & formae nonnullae Graeci sermonis, que clara ostenduntur, ex graecis fontibus originem trahentes: ut observetur Brunus tom. 2. diss. xx. que est de Liturgiis Syrorum. Hac de lingua, que a multis saeculis vernacula amplius non est, utuntur quoque Syrii Melchites, & Maroniti.

Qui vero in Aegypto sunt Jacobites, non Syriacam, sed Copticas linguan adhibent. Sunt qui contentant, tempore sufficie in Aegypto Ecclesiis, que hac lingua, olim hujusmodi genti vernacula, uterentur. Sei uncumque se res habeant, negari non potest, quia ante Alexandrinam, & alias quoque bene maturae Aegypti Ecclesiae Graecam Linguan usurparunt. Renaudotius enim ex antiquissimis Aegyptiorum glossariorum hec referit verba, que ex prefatione de prompta fuit uanis ejusmodi glossariorum collectio: antiquam morem fuisse, ut letiones ex foris suis legentem graecam, sequerentes copistica interpretationem, idque fadum, ansequam sua omnino apud Christianos foret Arabicu lingue cogniti.

Sed per universas Aegyptum, antiquissimi Christiani legentes letiones graecas, eamque copistica explicabant, & postea aliam, sicut nunc, legant letioscopiam copisticam, & cum arabica interpretantur. Lingua graeca usus, qui modo penes illos paucos viger, qui Graecos Alexandrinum Patriarche subfunt, fuit ante, tum Alexandria, tum in pleisque saltem Aegypti Ecclesiis, & nonnulli postquam Jacobitaram schismata prevaluerunt, Alexandria ac tota Aegypto copistica celebratum est. An id factum sit, quod invala a Saracenis Aegypto, post aliquot annos Graeca lingua omnino efficeretur, ut vistum est a Renaudotio; fiv quod Jacobites cum Graeci, quae incredibili odio persequerantur, convenience amplius non vellent, nostrum non est in presentia investigare. Cum lingua hac populo, qui arabice loquerit, nota non sit, postquam Scripturae five Evangelium vel a Sacerdote celebrante, vel a Diacono lectum sit, vulgaris, seu arabica interpretatio legi solet.

Aethiopae five Abyssini, qui a Patriarcha Copto Jacobitum cum Metropolita, quem accipere solent, Copistica Ecclesie disciplinam, & Jacobitarum errores munari sunt; Aethiopicae lingua facta faciunt, que tamen est a populari diversa.

ii.

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

It, quos dixi, lingua, ritu, & disciplina a Graecis diffinent: quippe ceremonias in plurique diversas habent, ac canones non recipiunt, quibus gratorum disciplina continetur, ex superiori paragrapho liquet. Adiut vero alii, qui grecorum ritum & disciplinam servant, sed in sacris Officiis peculiaris lingua utuntur. Scilicet, Colchi, nunc Mangrelenses, & Ibari, sive Georgiani ritum & disciplinam grecam tenent, sed suo quicque idiomate sacra facit. Illyrici sive Slavoni in Servia, Minia, Bulgaria &c. Illyrii sive Slavonice celebrant: Moscoviti vero & Rutheni, Rutheniam linguan parum a slavonica diffidenter adhibent. Reliqui Orientalis Ecclesiae ritum servantes graecam lingua utuntur. Scilicet Graeci-Itali, Graeci Melchites Orthodoxi, Schismatici omnes, qui Patriarchis Graecis Confessiopolitanis, Alexandrinis, & Hierolympitanis obtemperant, & alii.

Ex haec item dictis perpicuum est, illustriores Orientis Ecclesiae sacra Officia, lingua, que vernacula non sit, celebrare. Quoniamque Orientalis Ecclesia exemplo, atque ulta, manefata faltatis & calamitatis convincuntur statim nostre Novatores, qui Romanae Ecclesiae vitio vertente, quod sacra officia vernacula lingua non celebent. Nam ex hoc liquet, Ecclesiastis ubique terrenari, tum retrofusis temporibus, tum etiam nunc credere, fatis provisum est plebi, ut a facris ministris, tum Scripturae, tum liturgiarum mysteria interpretentur, nec semper expediunt, ut mutata in regione aliqua populari lingua, Ecclesiastis etiam lingua variari debent; tum, ut cum disciplina fidei unius conferverunt, tum etiam, ut novitates illas visentur, & confusiones, quae novas sacramentorum literis verisimiles sequentur. Et fane, undenam factum est, ut inter nos, qui in Occidente sumus, Hareticos, nulla sit fides, & disciplines unitas, sed confusio maxima, nisi ex hac, quam sibi usurpare aut sint, liberata? Hec quantum ad liturgiarum varietatem, quae orthodoxa probat, vel usurpar Ecclesiis in Oriente.

Differunt etiam Orientales, tum a Latinis, tum inter se per Liturgias, & Rituales libros, quos habent. Liturgias vocamus sacra Officia publica Ecclesiastarum auctoritate confirmita, atque earundem isti comprobata, quibus preses, & ritus ad consecrandam, & administrandam Eucharistiam continentur. Libros vero, qui vel aliorum Sacramentorum, vel alia Ecclesiastica Officia prescribant, Rituales appellantur; graci vero Euchologium, quod vel alius est, quam collectio Ecclesiasticalium precum, & benedictionum, id est, ut Gorius explicat, rituale five manuale, aut Sacerdotale, & Pontificale commode appellari potest. Hic non inquirimus, num facies Liturgie, quas Graeci, Syri, five Orthodoxi, & five Nestoriani, five Jacobites, atque Cophi, & Aethiopae habent, illis Auditoribus accepte sunt referendae, quorum prae se nomina feruntur; num primis Ecclesie facultis litteris conjugante fuerunt; neque unquam Orientis Ecclesie Liturgias habeat, quoniamque libris, quibus Ecclesiastica Officia continentur. Hec enim eruditus investiganda relinquimus. Nobis enim fat erit ostendere, omnes Orientalium Liturgias, non secus ac Latinas, eam perfidiente, atque administrando Eucharistie formam continere, quam a primis temporibus Christi Ecclesia adhiberet, conluevit: Orientales, tum a Latinis, tum etiam invi-

cent, ritibus tantum qui mere ceremoniales sint. diffidere: ac denique nomilla notare, que observata digna videtur, ut tum Liturgias, tum reliquos Orientalium libros ab eis emendari queant erroribus, qui Schismaticorum malitia in eodem irrepererit. Ita inter se Liturgie omnes convenient, tum Orientales cum Occidentales; ut ab uno fonte, Apolorum feliciter exemplo & praecepitis, ac omnes Ecclesias promanaffe certissime agnoscantur. Nec aliunde ranta in Divinis Mysteriis celebrandis conformata esse potest, quanta est in Liturgiis, quas ab antiquis temporibus tum Occidentis, tum Orientis Ecclesiae usurpat, quam ex communione, ac nota traditione nasci potuit. Ita vero invicem convenire Liturgias omnes, quam diximus, tum legibus illico fit manifestum, tum etiam ex partibus liquet, quibus constant. Omnes a Sacerdotibus Sacra Eucharistia fieri prescribunt, qui facra vala, eaque preposita, & vestis itidem facras adhibeant, & in Altari celebrant, quod omnibus in magna venerazione est: omnes exhibent preparatorias Orationes & ceremonias, scripturarum lecturas, plamnum cantus, orationes pro viris & defunctis, memoriam Sanctorum, oculum pacis, Praferationem, que initium a naphore proprie dicit, five Canonis est, orationes pro donorum oblatione, recitationem historie institutionis Eucharistie cum Christi verbis, que ejusdem nomine a Sacerdoti proferantur, invocationem Spiritus Sancti, orationem Dominicam, fractionem Hostie, atque ejusdem Communionem, ac confessio-nem Corporis, & Sanguinis ejusdem Domini nostri Iesu Christi. Tanta conformitas, in toto loco diffinit, ac communione a multa facultis separatis Ecclesiis, non aliunde oriri potuit, quam ex communione antiquis Patribus ab Apóstolis accepta traditione. Atque hinc patet, Liturgias omnes, que sunt apud Orientales in uno, non modo inter se, sed etiam cum Latinis ad resubstantiam, quod spectat, omnino convenire. Itaque rituum diversitas, que in his inest, tota est circa ritus, qui mere ceremoniales dicuntur, & circa formulæ, & ordinem precum, ac circa alia, que infinitum a Patribus perfricte Eucharistie formam non variant. Sed licet ita habeat hinc rituum diversitas, ramenque ex Ecclesia praecepto eis adhibent tenetur, qui in propria Ecclesia, siu recepti, & confundente comprobantur. Nomilla, que ad hujusmodi differentiam spectant, in Appendice ad Tractatum de Eucharistia indicabimus, ubi de materia & forma, Ministro, & subieco, iusus Sacramenti ac ceremonias nonnullis agimus. Interim nomilla de Liturgiis, ac Ritualibus libris Orientalium dicemus.

Cum Hareticorum, Schismaticorum malitia tum in Liturgias, tum in aliis Orientalium libros erroris irrepererint, circa eundem emendacionem ac utrum, duæ, que sequuntur, observande sunt regule. PRIMAS phrasis que exprime posse hanc est, que in illis locis riget, sunt omnia tollenda. Hinc a Nestorianorum libris non solum excepti debent dictiones illæ, que indicare videtur duas inesse in Christo Personæ, quarum una in altera inhabitet, vel cum altera conjuncta sit per amorem, ac per honoris, potest, digitaliterque communicationem, sed etiam verba illa, quibus Beata Virgo Christi Mater appellatur: ibi enim Christi pars nomina pro Nestorianis tesserat haberetur, illius que.

que usus prohibitus omnino censendus est; sicut in Antiochenia Synodo, circa finem tertii saeculi prohibitum fuisse a nonnullis affectur, appellare Del Fi- lium, seu Verbum *Omnipotens Patri*, quod a Paulo Samofateno, ejusque Scelatoribus ejusmodi verbum adhiberetur ad indicandum Filium non esse a Patre distinctam personam, & in Ephesina Synodo. Mariam appellari Chrysostomum, quia haec vox Nestorianorum hereticis significabatur, aut occul- tabatur. Ex Jacobitatum vero libris non solum tol- li debet verba illa, quibus una in Christo natura post unionem designari visatur, sed etiam additione illa facta Trifatio, quam supra diximus, que Jacobiticis hereticos aliquando habita est tesserat, ac vehementer Jacobiticis hereticos suspicionem ingreditur. Immo haec de causa Armeni consilium iunt ad millesi- dam cum vino aqua Miffa, quod fana fit, ab huiusmodi mixtione abflingere, ne duplicitate in Christo naturam post unionem profiteri videantur. AL- TERA REGULA: ex omniis Liturgiis Orientali- bus, ubi Sanctorum memoria celebratur, expungi debent nomina Schismatis, & Hereticorum.

Nam præterquam quod falso inter sanctos recentantur, qui extra Ecclesiæ communione obierunt;

memoria hec Schismatis, five Hereticorum profili- est.

Sunt autem nomina hec vel Nestorii, vel

Dioscori, vel Severi, aut aliorum, qui in heresi,

five schismate mortui sunt.

In istis Liturgiis Schismatis, vel Hæretici Par- triarchæ, five Episcopi commemorationi fieri non pos- test. Nam id est cum istis in divinis communica- re, ac probare quædammodo Schismatis, vel Hæreti- si. Immo in iis locis Romani Pontificis commemora- ratio fieri omnius debet; tunc quia haec commemora- ratio tesserat communionis cum eodem Pontifice, etiam quia ibi necessaria est ad tollendum Schismati- sus suspicionem, & ad fidem Islam profunden- dum, quam Schismatis, negando primatum Summi Pontificis, contemnunt. Huc spectat monitum primum, quod Benedict. XIV. in prima de nova Euchologii Graeci editione Epistola proponit: *Sciendum est, inquit, quod Sacerdotes, qui Eu-hælogio sunt nati, nosse debent Ecclesiasticis Sanctorum Patronum Canones, & Catholicæ Ecclesiæ Constitutiones, ne dic- na administrante Sacramenta, aliisque pergentes officia, errare competerint. Cum igitur in Sacra Liturgia commemorationes fieri solet, & operari primum quidem Romani Pontificis commemorationem agi, deinde proprii Episcopi, & Patriarche, dum modo Catholicæ sint. Quod si alter coram, vel am- bo coram Schismatis, five Hereticis, eorum commemo- ratione nequaquam fiat. Id autem decreto consonum est Congr. habite, 1. Maij an. 1746, ac a Ponti- fice Maximo probato, quo infructuose hinc Eu- hælogio præmitempore preecipiebatur. Omnes Latinis five Ambroianis five Mozarabicis, five alium quemcumque ritum habentes, in Miffa Romani Pontificis commemorationem faciunt, quod argumentum est antiquum esse, & a primis deducunt temporibus hanc in Latina Ecclesiæ confundentem. In Greca queque Ecclesiæ a multis facilius hanc fieri conve- niente commemorationem, & nomine orto schismatis sublatam, facile conciunximus. Nam Romanus Pontifex Aiacum Constantinopolitanum Antistitutum com- munione privavit, quod an. 484. inaudito ad eam diem tenebant exco Felicis III. Romanum Ponti-*

ficiis nomen e diptychis abraserit, cuius damnationi Graeca quoque Ecclesiæ subscripti sub Horniida Ponti- fice, ac Juffini Imperatore. Erat itaque in facis diptychis Romanis Pontificis nomen; pro eo ergo nonnominat orabant Graci inter Missarum follemnia. Quod quidem magis, magnifice comprobatur ex eo, quod Michael Cerularius, photiani schismatis invi- tauratus, ad altos Patriarchas Orientis scriperit, ut videre est apud Cotelérium 20. 2. *monum. Eccl.* Graec. n. 9. pag. 140. ac miratus sit, quod nomen Romani Pontificis in Sacris diptychis recenserent; cui Petrus Patriarcha Antiochenus ita respondit Episcopo ab eodem Cotelero in citato opere relata. *Ad hoc ego quoque scimus sum omnis exceptione maior, aliisque mecum plures eorum, qui in Ecclesiæ precellent, quod sub beata memoria Patriarcha Antiocheni Domine Joanne Papa Roma, ipse etiam Joannes nominatus in Sacris Diptychis referetur.* Conquoniam præterea ante his annis quadriginta quinque ingressus, reperi, sub sancta memo- ria Patriarcha Domino Sergio, predictum Papam in Sacra Miffa cum altis Patriarchis referri. Ac- cedet etiam post natum in gracie schismatis nunquam agi corpus de unione cum Romana Ecclesia influ- randa, nisi ea in antecessum admissa conditione fuerit, ut Sacra Liturgie Romani Pontificis commemoratione inferatur. Hanc sane conditionem Michaeli Palaeo- logi an. 1162. uniuersum optant, Urbanus IV. pro- posuit, telle Niceta lib. 5. c. 2. eademque con- ditione proposita in Concil. Lugdunensi an. 1275. Beatus Gregor. X. eamque a gracie admisum fuisse, ac exceptione demandaret, afferit Pachymeres lib. 5. c. 32. ubi ait: *Ex hoc Legatorum advenio pacem fidam referendum, duo confessus sunt, vi prius convenerunt, excusando Patriarcha, & Papa in Sacro commemoratione publica.* Id etiam in Florentina Syn. actuon fuisse testatur queque Sylvester Syagropolis Ichimachus scripsit in his. Concil. Florenti. ss. 10. c. 12. Eademque premilla conditione tentata iterum fuit concordia a Conflan- tino, tum ad Nicolam V. Legatos pro ea item obtinenda misit. Hujus autem commemorationis ne- cessitas ex eo patet, quia haec membrum cum Ecclesiæ Capite communionis est tesserat. Hinc Apo- stolica Sedes Greco Italiæ imperavit, Confit. Epis- copalis, ut hanc commemorationem facient: Et a variis Orientali ritus Christianis in Synodus id constitutum legimus. In Synodo Zamolocis a Ruthenio habit. 1710. & in ea, que in Monte Libanon Maroniti celebrata fuit ann. 1726, in qua tit. de Symb. Fidei n. 12. habetur: *Sanctissimi Romani Pontificis commemorationem, tam in Miffa, quam in divinis Officiis, ante Reverendissimis Dominis Patriarche nomen, ut battens confutemus, cele- brare non omitteremus.*

In Liturgiis Cophicis, & aliorum Orientalium tolerati non possunt preces pro Principibus, quas ita exprimant, ut se ore dicant pro Orthodoxis, & Fidelibus Principibus, si hoc nomine designare ve- cū, vero si pro vere Orthodoxis Principibus orare conendant. Immo si haec intentione orient, permitte- dent fuit orationes quoque illæ, in quibus se ore agere pro Principibus nostris, cum huiusmodi pre- ces ad Catholicos Principes dirigantur: ut testifi- sunt Cophii. Hic vero notare necesse est, aliud es-

se orare ut Infideles, ac etiam Hæretici, fidei lu- men, aliquæ bona obtineant, quæ siudem ad animæ salutem profide possit; aliud eorum in Miffa com- memorationem facere. Primum licet, ac Ecclesiæ etiam Latina in feria sexta in Paracœve exemplo com- probat suo argue hoc sensu intelligendi sunt Patres, qui cum Tertulliano ad Scapulam cap. 2. antiquos Christianos pro Imperatoribus sacrificare feribunt; neque enim aliud Imperatoribus optasse credimus nisi verum bonum, ac æterna felicitas confectionem, que Christianæ Religionis est finis. Alterum vero nec nunc, nec primis temporibus licuit. Nam commemo- ratio, de quo loquimur, Communionis tesserat est. Quis vero dieat in divinis cum Hæreticis, ac Infidelibus Ecclesiæ communicare licet? Itaque horum in Sacris commemorationem facere non licet. Id ve- non obstat, quoniam in Græcis aliorumque Ori- entalium Liturgiis commemoratione relinquunt Imperatores, & Regum, cum orationes mentis proprie- to dirigantur, cumque Orientales omnes plures pro- fessi sint, ut hoc semper propositum animo habere, ut pro Orthodoxis Principibus, ac Christianis Regi- bus orient. De Cophitis supra diximus, de Græcis vero Catholicis testatur id Goarius in *nos. ad Eu- chil. Græc. pag. 38.*

Priore ea, quæ notata sunt, tria obseruantur, quæ Apostolica Sedes Ecclesiasticos Orientalium libros constituit, tum ut Schismatis erroris præceavantur, tum etiam ut farta ac tefer- verur derivata ex antiquis Patriarchis disciplina. Be- nedictus XIV. Confit. Epis. Paforali, quæ est pro Ital. Græcis, §. 6. c. 10. hoc habet: *Sunt in Ec- clesiæficiis Graecorum libris nonnullæ errores in estre, quibus primaverunt Ecclesiæ Græca paritatem fraude possumunt, ac de solo Schismate mactantur corruptam esse.* Orthodoxi dant: *Ideo paforalem Latinum Ori- entarium, in quoque Diaconibus itidem Greca & Al- banenses degunt, vigilantiam per prefectas nostras litteras excusamus, ut omni fido current, non alii Græcos ipsos, seu Albanenses, tam Prelatos ac Presbyteros sacerdices, quam Regulares, Ecclesiasti- cis libris in Sacramentorum administratione, & Miffis, diciturque officiis celebrandis ui, nisi iii. quæ per Congregationem a Sancta Sede Apostolica emendacionis librorum huiusmodi deputatas, corre- dit, typisq[ue] imprimi veritas. Deinde Confit. cuius initium est *Demandans*, quæ est de ritibus Melchitarum c. 11. ait: *Ut autem a Sacerdotibus Gre- co-Melchitis in sacris Mysteriis peragendis una, & eadem ceremoniarum ratio, ita[m]que ritus serven- tur, & ut aliqua senectus in eisdem obrepat diffor- mitas, mandacionis ipsiis Congregacionis de Propa- ganda Fidei imprimi Miffale ad usum illorum Ec- clesiæ, juxta rubricas remissimæ antiquissime primitas, quod, absoluæ editione facrorum librorum Ri- tuis Cophicis, qui sub psalo sunt, incepserit im- pieri curabitur. Denique §. 21. ejusdem Confit. e Monachis agens Greco-Melchitis, inquit: *Nihilus vero generis librorum, aut folia sine prævia approba- tione, & licentia Episcopi Diaconant, & Patriar- cha predictorum edere possint, atque in se nullum de rebus sacris librum aut folium publici juris fac- ciant inconsulto teneat. Apgolica. Quod si novas fa- citorum librorum ab eadem Santa Sede jam proba-***

torum editiones fieri contingen, eni[us] tristis Patriar- che, & Episcoporum Catholicorum, inspicere, ne ultra in discordem ab editionibus approbatis.

Hoc quod Ecclesiasticos Orientalium libros, qui- bus addendum censens, prodidisse jam summa cura ac numeris omnibus absolutum Euchologium Graeco- rum anno 1754. typis Congreg. de Propag. Fide, euque ilium omnibus a summo Pontifice Bened. XIV. commendari.

Venio nunc ad disciplinam indicandam, quam in Sacris Liturgiis celebrandi a Latinis diversam ha- beant. Jam dixi de iis, quæ ad Eucharistia materiæ & formam, Ministrum, arque subiectum spe- ciant, plura me dictorum esse in appendice ad tra- citatum de Eucharistia. Hic itaque nomilla unice exponant de loco, in quo facrum fieri debet; de Miffis, quæ eodem die in uno Altari celebrari queant; atque praetantificatorum Miffa juxta Orientalium ritum statim temporibus celebranda; atque ea ex- picabilo, que sunt ab Apostolica Sede definita.

A primis Ecclesiæ temporibus Altaria in quibus Eucharistia celebrari debet, Episcopi benedictione conferari solent, atque huiusmodi conferationem necessariam esse, ut licite facrum fiat, Ecclesiæ omnes, tum Orientis, tum Occidentis unanimes confe- ri afferunt. A multis facilius diversa est Latina a Greca Ecclesiæ disciplina. In Ecclesiæ Latina incusant Miffæ sacrificium celebrari neutiquam potest, nisi super Altari, quod vel totum rite conseruatur, vel latente superimpositum habeat conleccrum lapidem, qui tabula Altaris nuncupatur. Gre- ca autem Ecclesia a pluribus facilius, ubi Altare sol- lemmni conferatione totum dedicatum non fuerit, loco lapidem huiusmodi tabule, super Altari mensa aptare soleat. Linteam quoddam Episcopali benedi- cione conseruatur, incusus angulis Sanctorum Re- liquie recognoscere sunt, quodque vocatur *Antimenis*, & super ipso facta mysteria confeccuntur. Num- quam Apostolica Sede hunc Orientalem Ecclesiæ ri- tum improbat; sed eum non solum in partibus Orientis, verum etiam in ipsa Italia Græcis, & Al- banenses observare permisit, ut videre est tum in Clementis VIII. instrutione, tum etiam in Constitu- tione sepe nobis laudata. Et si paforali. Latinis vero super Graecorum Antimenis Miffas celebante veritatem est mox citata Constitutione §. VI. ubi nu- merus 17. haec habentur: *Si Greeci velint accipere Altaria portatilia ab Episcopis Latinis conservata, bene erit; in minus, tolerante ritum Antimenis, seu Thro- ni super altaria lapida ponendi, cum celebrantur. Et in ms. Latinis Presbyteris Latina Ritu in Gra- corum Catholicorum Ecclesiæ celebrantibus, si careant propria Altari portatilia lapidis, super Antimenis, seu Thronis Graecorum sacram facere non licet.*

At S. M. Benedictus XIV. anno 1755. Con- ficit. que incipit *Imposita nobis*, iustis de causis con- certit Missionaribus, aliisque Sacerdotibus Latinis in tota Ruffa Polonia communiantibus, ut in Ecclesiæ Rutheniorum unicorum, deficitibus lagatis Altariorum Tabulis rite conseruat, super facies eorumdem Ruthenorum Antimenis Miffarum sacrificia celebaret: atque etiam ut in huiusmodi celebratione coramdem calicibus panem uti libere & licite pos- sine & valeant. (*)

(*) Ritu tamen Latino Sacrum agere illis invenimus eis.

Nota. Clemens VIII. anno 1602. permisit, ut Sacraficiatum. Eorum vero mentem, qui pro sacrificio obseruantur, nunquam a Sacerdotibus implerum declaramus per solam adictionem Particularium, & commemorationem, que in Panis preparatione ante Missam Sacrificium fieri solet: cum omnino necessaria sunt de votis devotissimis causa, dummodo Ritu Retheno celebrant. Et contra Sacerdotum Ritu Latinum in Ecclesia Rubenorum, non Schismatistarum, Altaribus, & Calicibus, ac vestibus sacris usi, & Missam celebrare valent, Ritu tamen Latinu[m] dummodo predicta ferventer scelus omni scandalo, & de licencia Prelatorum, & Forum ipsorum Ecclesiarum.

Tum in Oriente tum in Occidente antiqua confuetudo erat, ut in una Ecclesia unicum Altare inferet, in quo semel tantum in die celebraretur. Hac vero confuetudo jam in Ecclesia Latina mutata est; quippe a pluribus facultus plus in Ecclesia quamlibet Altaria habeant, atque in uno eodemque tempore eadem die sacrificia celebrantur. At in Oriente, si Maronitas excipiunt, paucos alios, qui non a multis annis Latinorum Sacerdotum morem imitantur, omnes ferme antiquam confuetudinem fervant. Quam quidem confuetudinem ex universo Ecclesia contentu derivateunt, nonnulli Apostolicæ Sedis auditorites mutare potest. Hac autem permittit Græci Presbyteri, qui in Italia, Insululis etiadicibus degunt, ut si velint, morem ferent ex antiquissimo, & hanc sensu fervato rite derivatum, nonnulli semel in die per unum Sacerdotem in Parochialibus Ecclesiis celebrant, concedit tamen ut in suis Parochialibus vel aliis Ecclesiis, prater Altare magnum, alia etiam minora Altaria habeantur, in quibus sibi licet pro Sacerdotum numero plures in die Missas celebrentur. Conf. Ep[iscop]i Pastoralis § 6. num. 8. & 9. At Græco-Melchitis postulantibus, ut ad faciliendum pietati Sacerdotum, & multiplicibus fidelium oblationibus, predictum ritum antiquitate commendatum immutari permitteret, & in Ecclesiis Libani, & Antilibani plures Missas eodem die super eodem Altari offerendi Sacerdotibus fieri potest. Benedictus XIV. Conf. Demandatam, petitionem ministeri indulgentiam censuit. Permitte tamen justa Decretum latum die 31. Martii 1749. ab aliquo eius venerabilis Fratribus Sandi eti Ramana Ecclesiis Cardinalibus negotiis Propaganda Fidei prepositis, ut alia Altaria in loco Ecclesiæ apte erigunt possint. Si autem Altarium numerus Celebrantur, & offertum multitudini non respondet, licet pluribus Sacerdotibus, ubi hismodi confusione viget, super eodem Altari una cum Episcopo, vel alio Sacerdote sacrificium peragente, concelebrare, ita tamen ut sacris vestibus more Celibrationis indui, unusquisque totam Liturgiam integrè reciteret; & verba Consecrationis proferat, secunda ac si sacerdotum Sacrificium singularem conciperet.

Huiusmodi autem sacrificio singulis Sacerdotibus juxta mentem eorum, qui voluntarias oblationes exhibent, licet videntur applicare. Quid si secundæ, & ulteriores oblationes pro ejusdem Sacrificii applicatione superaddantur, Sacerdos, qui eas reperit, semper tenetur monere Fideles posteriori loco offertentes, de aliis oblationibus ad cunctas ferae accipit: & nisi idem Oferentes unicas Missas celebrationes se voti compotes fore declarant, sciat se unico sacrificio plurimum voluntatis minime

in Graeco & Orientaliis hoc ritu, inquit idem Sanguis Pontifex Ep[iscop]i. Encycl. ad Mission. per Orient. deputatos, nonnulli occasione aripieturunt revocandi in dubium, an privatis Missis, que ab uno Sacerdote celebrantur, in Orientaliis, & Graecis Ecclesiæ locis esse possit, cum in Graecis Tempis unicam Altare existat, unicam ad illud Missa Sacrificium offeratur, & Sacerdotus cum Episcopo celebrant, aut cum Sacerdoti, qui primi Presbyteri manere funguntur. At private etiam Missae iusti juxta Orientalis Ecclesiæ disciplinam, ex can. 31. Concilii Trullan. & ex nonnullis iubilis Balfamon explicavit, fatis valide vindicatur, atque adeo frequentius Sacerdotumcum Episcopo celebratio ritus, & inacta pariter privatam Missarum confuetudo in Orientaliis Ecclesiæ permaneat. In communitate vero Sacerdotum, qui privatum Missa Sacrificium offerre cupunt, falsa semper confuetudine, ut ad unum Altare unum tantummodo Sacrificium in dies singulos offerant, græci constituerunt Paracelsias, de quibus Allatius in Ep[iscop]i, ad Joannem Monachum loquitur. Sunta autem paracelsa Oratoria quedam Ecclesiæ contingua, in quibus Altare inest, in quo Sacerdos celebrat, qui in alio, ubi alter celebraverit, Sacrum facere nequit. Refert quoque Gorius unam Templi Graecorum formam, in qua secundum altare reperitur, in ultimis Latinorum Sacerdotum positum. Ex quo confitit non nulli Græcos privatas Missas probare, sed & Latinos in Graecorum Ecclesiis, ac Orientales in Latinorum Altaribus, ubi proprium deinceps celebrare posse; quia ea rituum permixtio sequitur, que vetita est, sed urbanitas officia ita exercentur, ut possit praecpta implentur equitativi cuiusdam juris, expostionem, ut non habent oportunitatem lacum ad ea peragenda, que sunt aliquo preparare subiecti, locus iste libenter animo concordat. Ut concludit idem Pontifex in eadem Encyclica n. 43.

Et etiam in more possum apud Orientales, praeterea Græcos, ut in feris quadraginta, exceptis diebus Sabbati & Dominicæ, non nisi Prædicatio Missa celebretur, que ei similes est, quam Latina Ecclesiæ semel in anno feria sexta in Paracelsa celebratur. Scilicet, in qua non conferatur Hostia, sed antecedentibus diebus prædicatur five consecrata adhibetur. A græcia facia dona die Dominicæ conferatur singulis Quadraginta feris, exceptis tamen Sabbatis, feria quinta in Cœtu Dominicæ, feto Annunciationis B.M. Virginis, & aliis, si que sunt follemitates, in quibus celebrari debet, sicut adhibetur. Patriarcha Antiochenus Græco Melchitis patet ab Apostolica Sede, ut in predictis quadraginta feris Sacerdotibus sui ritus integrum Sacrificium peragendi facultatem concederet. Sed SS. D. N. Benedictus XIV. petitionem rejecti, mandavit, his de rebus veteri Ecclesiæ Græco-Rubricas omnino ferenti, eorumque executionem Sacerdotibus inculari, & eliminata tamen ab opinione volgi incepit. Deinde, ut unico sacrificio plurimum voluntatis minime

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

167

tum Sacredatorem uterum indumentis, & supellebilibus, quibus alius Sacerdos eadem die usus est, jejunii observantur, infringere.

Græci vero & Albanenses, quos lege diximus in eis. Conf. Ep[iscop]i. indulxit, ut tempore jejuni quadragesimali, quo, exceptis Dominicis, Sabbathis, & nonnullis sollemniis festis, celebratur, ex antiquo more nomini Missa Præsanticatores celebratur, servato tamen, nec prætermisso in Parochialibus Ecclesiæ Praesanticatores Ritu, in aliis Altaribus, seu Ecclesiis, sive Cappellis, pro sua ac Fidelium Populorum devotione, Missas integras quibuslibet hebdomade diebus, ac præsumit cum dies Fei de praepcio Latina Ecclesiæ occurrit, quo observantur, tenentur, excepto postremo majoris hebdomada triduo, celebrante posse, & videntur.

Nota. 1. Egypti seu Copti Ecclesiæ non nisi fine calceis ingredi posse credunt. Contraria vero Nestoriani non solum nefas esse putant, utne calceis Ecclesiæ ingredi; sed eam pollui arbitrantur, si quis cum calceis ingreditur. Immo pollii autem Altaria, si Presbyteri & Clerici non jejunii, aut mulieres, laicorum homines ad eandem accedunt. Hac autem, atque illi familiæ incepte creditur videntur.

Nota. 2. Nestorianorum nonnulli quotidiana Missas dammuntur. Sed si attendamus ad antiquam Ecclesiæ disciplinam, & ad ea, quæ diximus, facile erroris coquuntur. In variis enim Ecclesiæ primis facultus diversa sunt, atque Augustinus, & Chrysostomus Missa quotidiana utram probarent. Augustinus ep[iscop]i. 54. novæ editionis ad Januarium; alibi nullus dies prætermis quo non offeratur; alibi Sabbathum tantum, & Dominicum: alibit tantum Dominicum. Chrysostomus homini 3. in ep[iscop]i. Ephesi. Prosternit quotidiana oblatio, fratribus famus ad Altare, nemo q[uod] qui famel participet.

Nota. 3. Varia sunt etiam olim circa horam celebrandæ Liturgie disciplina; niuum nocturnum tempus, matutinum, hora tercia, sexta, nona, & post Vesperas, ut refer Martene lib. 1. de antiquis Ecclesiæ Ritibus. Id vero observatione dignum est, ne Orientales ex hanc ratione reprehendantur. Hinc Sacra Congr. Supr. Ing. 2. Aprilis 1621. Milionis Capucinorum inter Maronitas deputegit permittit.

Diversa quoque est Latina ab Orientalis Ecclesiæ disciplina, tum circa horas Canonicas, quas Ecclesiastici recitare debent, tum circa dies festos, quocelebrant. Ad Canonicas horas quod spectat, modis errores præcaventur, qui in corundem libros ex schismatistarum solo irreperunt, nec quidquam occurrat, quod in Hæreticorum vel Schismatistarum horum hominem cedat, proprium quicunque ritum tu-to sequitur. Illorum vero Orientalium opinio, qui Diaconi, Presbyteros, Monachos ad recitationem extra chorum Canonicas horas non obligant, probari neutiquam potest. Tum quia ex antiqua cum Orientalis, tum Occidentalis Ecclesiæ confutidine constat, Ecclesiæ eos quoque ac recitandum officium obligare voluisse, qui Choro non interfuerint. Tum etiam quia Orientales Ecclesiæ, quæ quis vi-gent adhuc instituta majorum, hanc obligacionem fatentur, ut Græci, Syri, Armeni, aliqui; quod argumentum est, apud nonnullos ex solo abuso son-

triam confutendum ortum esse, Ecclesiæ non consentiente. Tum denique, quia refert Thomas a Jefu, Gregorius XIII. Romanum Pontificem ad diuinam Maronitarum Patriarcha proposta respondisse; Tenerunt etiam omnes ordinatis ad horas Canonicas, saltem illi Nationis consuetas, non solam Beneficij, sed etiam, qui non in sacris sine beneficio. Si ex nonnulli juxta proprium ritum aliud officium habeant recitandum in Choro, aliud vero extat Chorus, ut de Syria refatur Joseph. Sirmon-Asten. dist. de Monophysit. non dubito, quin numeri satisfaciunt suo, dum iustis de caufis a Choro absentes, aliud officium recitent.

Quoad Sanctorum festis sex Orientalibus foli Matrone Gregorianum Kalendarium receperit. Sed que huc spectant, vide in appendice tract of legibus. Circa follemies festivitatis servanda est Eugenii IV. Conf. que tom. 2. Bull. est ordine 29. In ea vero habetur: Cum inter alia festis etiam cum ipsi Armenis dispatrum, quibus diebus Festivitatis Annuntiationis B. M. Virginis, Nativityatis B. Joannis Baptiste, & consequente Navroditatis, & Circumcisitionis D. N. F. C. ac Presentationis eiusdem in templo, seu Purificationis B. Virg. Marie celebrari debent, fatisque dilucide veritas patet. fuerit, tam SS. P.P. Iustinianus, quam confuetudine Ecclesiæ Romanae, & omnium aliarum universitatis ep[iscop]i Latini & Græci; ne igit in tantis celebratisibus dispartit Christianorum ritus, unde perurbanus de caritatis occaso possit oriri, decernimus inquam veritatem, & ratione consentaneum & justa ratio reliqui orbis observantiam, ut ip[s]i etiam Armeni Februarii Annunciationis B.M. V. die 25. Martii, Nativityarii B. Joannis Baptiste 24 Januarii, Nativityatis vero secundum carmen Salvatoris 25 Decembri, Circumcisitionis eiusdem 1. Januarii, Epiphany 6. iulijam Januarii, Presentationis D. in Templo seu Purificationis Dei Genitrici 2. Februario debent follemies celebrare.

De Orientalium circa jejunum disciplina plura disparavimus in appendice tractatum de jejunio, atque factis explicavimus Graecorum ritum, & obligationem, quoq[ue] tenuerit juxta proprie Ecclesiæ confuetudinem jejunare. Hic autem ibi veluti in propria Sede, de diversa, quæ in variis Orientis Ecclesiæ viget jejunandi disciplina traditamus, exponimus quæ sunt ibi prætermissa. A Mengellenensis, ut exordium sumimus, qui licet propria lingua in Sacris peragendis utatur, Graecum tam ritum ferunt. Illy quartu[m] quadragesimam habent, ut scribit Verriclus qq. 3. feb. 1. Prima ante Pascha, que incipit a quinquagesima: Altera post Pentecosten: Tertia ante Virginis Assumptionem, eaque initium sumit a die prima Augusti: Quarta adventus Domini per quadragesima dies. Nonnulli post folis oculam, Graeco more, cenant, quamvis interdui, sicut & Græci; nulli seruculo dicunt, fructus aliquis comedere: A carnis abstinentia, immo per tres hebdomadas dies etiam a picibus. In majori hebdomada vi-nun non gustant; & nobiles quoque mulieres tota hebdomada, quamvis excessiva sint frigora, nudis pedibus incedunt: & tribus ejus ultinis diebus nulli omnino cibi accipiunt; Severissime sunt apud eos jejunii leges, nec in abstinencia a carnis prostat, aut lethali infinitate concecludit dispensatio; Graecorum Parrum praecpta observantes, ex quibus

S.

S. Basilus, in orat. de jejuniis, ait: *Ne quis se excedat a numero jejuniis, in quo omni hominum genit, omnis etas, omnes dignitatem formenterit.* Ita cit. Autor, qui longo tempore in regione illa commoratus est.

Syrorum Jacobitarum jejuniis ita describitur: Barthebreus ad Aſtem, relatus, tom. 2. Bibliotheca Orient. pag. 304. Quinque sunt jejuniia celebraria populo Syrorum, prout feriam quartam & sextam. Primum jejuniuim Quadrageſimae: Alterum Apofolorum a feria secunda post Pentecosten usque ad vixiem nonam Junii, hoc est, usque ad Festum Apofolorum producitur. Jejunium Nativitatis, feri Annuntiacionis, a Kalendis Decembris usque ad dies 25., ejusdem exclusive. Immo Ebedius Sobensis ex Gabrieſis Metropolito Baſſorensis autoritate ostendit, facultates feri laicos ad jejuniuim Apofolorum, Eliae, & Annuntiacionis nequaquam adigi, fecus vero Monachos, quos alit, ex confunditione jejunare totum quidem jejuniuim Annuntiacionis, das tantum hebdomadas jejuniuim Eliae, & Apofolorum.

Mota. 1. Tam Neſtoriani, quam Orientales Jacobite juxta mortem a majoribus acceptum, jejuniuim feria quarta & sexta (idem de aliis) a Vespera euentus ferie quarta & sexta inchoant, idemque euentus ferie quarta & sexta solvant, id est, ab occasu ad occulum solis perducunt. Non vero in Latini, Graeci, & aliis Orientales media nocte ad medium noctem protractant. Id vero notari debet, ne ob confunditionem rite ex majoribus derivatum, reprehendatur; (non enim plus Neſtoriani jejunant, qui a cibis abstinent a media nocte ad medium noctem, sive a matutino ad matutinum, vel a meridie ad meridiem); & ut tolantur ab iis, qui sint in iis partibus, circa huiusmodi jejuniuim disciplinae.

Mota. 2. Neſtoriani non modo incheinat jejuniuim in die Dominico, sed etiam omnibus Dominicis & Sabatibus quadrageſimae jejuniis. Hinc Abrahamus Abrazi Patriarcha, Barthebreo teste, praecepit, ut in Sabatibus & Dominicis, jejuniuim quadrageſimalis sub vespera Liturgia celebraretur, quod a Gregorio Patriarcha ante institutum fuille affirmat Georgius Abenensis. In hoc autem Neſtoriani tum ab universa Ecclesiæ disciplina, que verat die Dominico jejunare, tum ab Orientaliis Ecclesiæ more recordantur, que solo majoris hebdomadae Sabato jejunare solet. Hujus autem mutationis causa, hanc fuisse refert Barthebreus, quod cum Catholicis significatum fuisset, quoddam die Dominicana, accepta oblatione inde egresso, in quadam horo laetum convivium instruxisse, legem ipse constituerit, qua prohibebatur Dominicis & Sabatibus per diei hinc oblationem, ac vesperinis horis eam celebrari præcipiebat.

Mota. 3. Jejunia Nativitatis, & Virginum ortum ducunt a supplicationibus, quas Episcopi, dum Populi calamitatibus premerentur, indixerunt. Primum, itaque Nativitatis jejuniuim dictum est, quod Episcopus, cum Populus petre affligeretur, indicis supplicationibus Nativitatis illius fit exemplum; tum per Populum moveret Nativitatis instar ad penitentiam agendum in cibere & cibicio; tum etiam ut in eo excaret, atque foret spem divina illius miserationis, quam experti sunt Nativitatis. Alterum vero, jejuniuim Virginum appellatur; quod ex supplicationibus originem habeat, ea occasione indicti, in qua Rex Arabum, sive, ut alii malum, Pefsiat, ex

DE SACRIS CHRISTIANORUM RITIBUS.

ex Urbe Hirta quadraginta Virgines ut sibi adiudicarent impetraverat. Ob beneficia, five gratias, quas per illas supplicationes obtinerunt, statuerat, ut quotidiani anno jejuniu hismodi celebrarentur. Vide Aſtem, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 435. & sequens, ubi advertit merito ex hac ratione confunditos esse Recentiores nonnullos, qui in Arzobispio Armeniorum (quod idem cum Jejuo Nativitico Syrorum est) erores, heretique communiceantur.

Cophiti, & Aethiopæ, qui eorum disciplinam continent, prout jejuniuim feria quarta, & ferie sexta, tribus diebus post Dominicam septuaginta jejuniare solet; ac prout quadrageſimalis, quam a feria secunda post quinquefimam autipucram, jejuniare colunt, adventus scilicet, quod Festum Nativitatis D. N. J. C. præcedit, Assumptionis B. M. V. a prima Auguſti ad quartam decimam inclusu, & Sanctorum Apofolorum, quod exordium sumit a die, qui Festum Pentecostes subloquitur, & protractatur usque ad Festum Apofolorum, quod 29. Junii celebratur. Ita item narrat Monachi ritus Cophiti, qui Rome in Convento Sancti Stephani, vulgo de Mori, commemorantur, in supplici libello, quem S. M. Benedictus XIV. exhibuerunt, quique dispensationem obtinere, qui permittit, tam sidem Monachis, tum alii in eodem S. Stephani Monasterio commorantibus, ut non ad alia jejuniua tenetur quam ad jejuniuim quadrageſimæ a feria quarta Cinerum, ut ad Pascha Resurrectionis, & ad Lunc post Dominicam primam Adventus, usque ad Natale Domini, & ad reliquias virginis, & quatuor annis temporis, juxta morem Sancta Romana Ecclesie, eam tamen lege, ut indutum monachus ipi in urbe, ut in aliis Italie partibus degentibus, suffragetur, nullo modo ad Orientales partes extenderunt.

Armeni, non ubique eadem jejuniu servant. Quamobrem prout ea, que in citata appendice notavi, nonnulla hic obseruare operæ pretium duci, que ex epistola depropria ad illustrissimum Lercianum Sacrum Congreg. de Propaganda Fide a Secretis missa, in qua Armenorum jejuniu defuberuntur, qui Collatinopoleos commorantur. Suni autem que sequuntur: Primo, omnes Armeni tum catholici, rem hæretici a feria secunda quinquefimam, quadrageſimalis jejuniu fuman; hæretici vero a pſibus feria quarta, & sexta, ac illi quadrageſimæ diebus, in quibus hæretici abitunt. Id enim non est hæreticorum inventum, sed Armenia, immo Orientalis Ecclesiæ disciplina, quam Catholici majori quam hæretici studio, ac fervore castodie, arque servare debent, ne hæretici scandalo fint, aut occasionem praehanc Orthodoxos depravate disciplinas accutandi. Tertio, a Paphate ad Alcenſionem, sceluto scandalo, non teneri ad jejuniu feria quarta, & sexta, cum ex antiqua disciplina, ut alii notavimus, plures Orientales Ecclesiæ hoc tempore jejuniu non servent. Quarto, Sabati diebus extra quadrageſimalis dies incedit Festum Nativitatis D. N. J. C. omnes caribus vescuntur: sicut etiam a Paphate ad Alcenſionem; licet hoc tempore catholicorum nonnulli, ne scandalo fuerit, a caribus aliquando abstineant. Tertio, Hæretici ante Nativitatis Festum, quod die octava Januarii celebrant, leptem diebus jejuniu, atque in vigilia jejuniu ad vesperam usque protractur, tum facrunt faciunt, ac deinde conuant, utinque in ea lachiniis, & ovis. At catholicis in vigili dumtaxat Nativitatis, cuius Festum diverso ab hæreticis die celebrant, jejuniare solent, ac etiam a pſibus abitunt. Misra vero, quam juxta proprium ritum celebrare debent, viante perfusionis caſta, plenarium omitunt. Ante Epiphianum vero ut hæretici, ita & ipsi festum diebus jejuniu, tamen quam ratione conſervandum ex hac disciplina originem trahere.

De abſentia a pſibus, quam Syri Armenique servare debent, plura dilerit, ac decernit in ipsis cit. Encyc. Bened. XIV. n. 47. Syri, inquit, Armenique Catholici, juxta ignorum Ritum, ab eis pſicium jejuniu tempore abſentis; verum, cum Latinis iis vesci consipiant, & ceteroquin impossibile, vel saltem difficultissimum aſperatus, eos temperante poſe a pſibus, atque, quibus latinos iis vesci insuntur, itaquam ratione conſervandum proponit, ut Miltiatis faciliſſim tributar cum iis dif-